

9622

3K45

17-53

ԽԱՆԷՏ ՊԷՔԹԱՇ

ԱՐԱՐ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏՆԵՐԸ

ՆԻ

ԱՐԱՐԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԶԱՐԺՈՒՄԸ

Թարգմանեց՝ ՅՈՎ. ԱՂՊԱՇԵԱՆ

Սուրբոյ Կոմունիստ Կուսակցութեան Հնդհ. Քարտուշար՝ Խալէս Պէքաւ, սոյն զեկոյցը կարգադատ է Կեդրոնական Կոմիտէի ընդլայնուած նիստին մէջ, որուն ներկայ եղած են Սուրբոյ եւ Լիբանանի Կոմիւնակցութեան զինաւոր իւղմակերպութեանց ներկայացուցիչները:

3K45
7-53

ԱՍԻԱ՝ Նանք-պողոտայ, Պէյրութ

25 SEP 2006

1 DEC 2009

3KWS
7-53

ԽԱԼԷՏ ՊԷՔՅԱՇ

ԱՐԱՔ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏՆԵՐԸ

ԵՒ

ԱՐԱՔԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ

Թարգմանեց՝ ՅՈՎ. ԱՂՊԱՇԵԱՆ

Սուրբիոյ Կոմունիստ Կուսակցութեան Ընդհ. Բարտուշ
ղար՝ Խալէս Պէքաւ, տոյն զեկոյցը կարդացած է Կեդ-
րոնական Կոմիտէի ընդլայնուած նիստին մէջ, որուն ներ-
կայ եղած են Սուրբիոյ եւ Լիբանանի Կոմկուսակցութեան
գլխաւոր կազմակերպութեանց ներկայացուցիչները:

Տպ. «ՄԱՍԻՍ» Նամր-պողոսայ, Պէյրութ

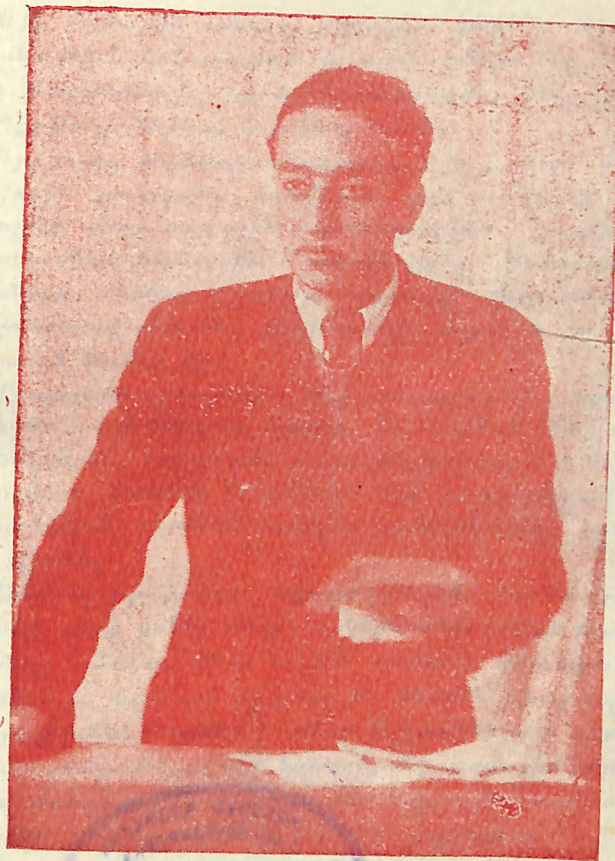
8740

22 JUL 2013

9622

11193-54

11193-54

Ն Ա Խ Ա Բ Ա Ն Ի Տ Ե Ղ

Մեր ժողովրդի հանդէպ ազգային կարեւոր պարտականութիւն մը կատարած ըլլալու համոզումով, հայերէն թարգմանութիւնը կը հրատարակենք ընկ. Խալէտ Պէքթաշի ներկայ հոյակապ ձառին:

Այդ ձառը թանկագին ուղեցոյց մըն է նաև մեր ժողովրդին՝ լաւագոյնս ճանչնալու այն շարժումը որ կը կոչուի արաբ ազգային ազատագրական շարժում և որուն միակ նպատակն է առաջնորդել Արաբական երկիրները, իրենց ոչ-արաբ ազգային փոքրամասնութիւններով միասին, դէպի աւելի ազատ և աւելի բարգաւաճ կեանք մը:

Արաբական երկիրներու մէջ հաստատուած, տուն տեղ եղած, աշխատող ու ապրող հայութեան ազգային ներկան ու, մանաւանդ ապագան կախուած է նոյն այդ հայերու, ներկայի եւ զալիքին մէջ, արաբ ազգային ազատագրական շարժման հանդէպ բռնելիք ճիշդ կամ սխալ դիրքէն:

Անտեսել արաբ ազգ. ազատագրական շարժումը, հակառակ դիրք բռնել անոր, երկիրեսանիւթիւն խաղալ անոր հանդէպ, անոր երբեմն ունեցած դժուարութիւններն ու մասնակի ձախողութիւններէն սխալ եզրակացութիւններ հանելով՝ անոր թշնամիներուն գիրկին ու ծառայութեան մէջ նետուիլ մեր ազգային ներկան և մանաւանդ ապագան, մեր ազգային ապահովութիւնն ու բարգաւաճումը խիստ աղիտաւոր հունի մը մէջ դնել պիտի նշանակէր: Օտար սուրբի, օտարի պաշտպանութեան վրայ յենուելով ոչ մի ազգային փոքրամասնութիւն կարող է ազգային տեւական ապա-

հով և բարդաւած կեանք ունեցող արաբական երկիր-
ներու մէջ: Իրականութեան մէջ, նման դրութիւն մը,
իր էութեամբ, միշտ նոյն այդ ազգային փոքրա-
մասնութեան ազգային զեմովրատական շահերուն, իս-
կական ժողովրդական զանգուածներու շահերուն իսկ
հակառակ է: Որովհետեւ նման դրութիւն մը գործնա-
կանին մէջ միշտ նշանակած է օտարին ստրկացած, ծախ-
ուած, ազգ. զգացումներու և շահերու հետ ոչ մի կապ
ունեցող յետադիմականներու, չարաշահներու խմբակի
մը սանձարձակ տիրապետութիւն նոյն այդ ազգային
փոքրամասնութեանց ժողովրդական զանգուածներուն
վրայ:

Մեզի, արաբական երկիրներու մէջ ապրող հա-
յերուս համար ընդհանրապէս, Լիբանանի և Սուրիոյ
մէջ ապրող հայերուս համար մասնաւորապէս, ազգ.
կարեւոր պարտականութիւն մըն է լաւ ճանչնալ արաբ
ազգ. ազատագրական շարժումը: Եւ, մասնաւոր լաւ
պէտք է գիտնալ, որ այդ շարժումը միլիոնաւոր արաբ-
ներու, միլիոնաւոր արաբ բանուորներու, զիւղացի-
ներու, արհեստաւորներու, խանութպաններու, մտա-
ւորականներու, արգիւնաբերողներու շարժումն է:
Դուրսէն թեւադրուած, արուեստական և կամ մեղմող
դատակարգի յետադիմական մէկ շարժումը չէ ան: Քա-
ղաքակրթութեան և հերոսութեանց դարերու պատ-
մութիւն ունեցող ամբողջ ազգի մը վերածնունդի յա-
ռաջդիմական շարժումն է: Ընկ. Խալէտ Պէքթա-
չի ճառը ուրիշ տեսակետով ալ թանկագին ուղեցոյց
մըն է մեզի համար: Ան ոչ միայն մեզի լաւագոյն կը
ծանօթացնէ արաբ ազգ. ազատագրական շարժումը,
այլ ան մեզի շատ յստակ կերպով կը ցուցնէ այդ

շարժման մէջ զոյութիւն ունեցող զանազան ձգտում-
ները և այդ ձգտումները ներկայացնողները:

Այս պարագան մեծ նշանակութիւն ունի արաբ
ազգ. ազատագրական շարժման հետ մեր ունեցած և
ունենալիք յարաբերութեանց ընթացքին նոր սխալնե-
րու մէջ չ'իյնալու, կարգ մը յետագէժ մտայնութեան
արտայայտիչները իսկական արաբ ազգ. ազատագրա-
կան շարժման հետ չի շփոթելու համար:

Ընկ. Խալէտին ներկայ ճառը լաւագոյն և յստակ
ճշդում մըն է կոմունիստներու գիրքին՝ հանդէպ ազգ.
ազատագրական շարժման: Ծիչդ է որ այդ ճառը կը վե-
րաբերի արաբ ազգ. ազատագրման, սակայն կոմու-
նիստներուն սկզբունքը ամէն տեղ միեւնոյնն է: Հայ
կոմունիստներուն գիրքը տարբեր չէ և չի կրնար ըլ-
լալ իրենց հայ ազգ. ազատագրական շարժման, և
ներկայի մեր գաղութներու մէջ յուզուող ազգային հիմ-
նական հարցերու նկատմամբ:

Այդ մասին աւելի մանրամասն կը խօսինք ի մօ-
տոյ հրատարակուելիք գրքոյի մը մէջ: Մինչ այդ
ամէն հայ ուշադրութեամբ պէտք է կարգայ և ուսում-
նասիրէ ընկ. Պէքթաչի ներկայ ճառը:

Սոյն ճառին հայերէն թարգմանութիւնը հեշտ
գործ չէր: Պատասխանատու և զգուարին գործ մըն
էր: Անհրաժեշտ էր թարգմանչական հմտութիւն և
ճառի մէջ յօշափուած հարցերուն քաղաքական ճիշդ
ըմբռնումը: Սակայն, այս բոլոր զգուարութիւնները
կատարելապէս յաղթահարուած են ընկ. Յովհ. Աղ-
պաչեանի կողմէ և մենք, այսօր, հայ ընթերցողին
կը հրամցենք խիստ յաջող թարգմանութիւն մը՝ ըն-
կեր Խալէտ Պէքթաչի ճառին:

Իր ներկայ թարգմանչական գործով ընկ. Յովհաննէս Աղապաշեանը, անգամ մըն ալ, մեզի կը ներկայանայ որպէս հարազատ հայ մը, լաւագոյն կոմունիստ մը և սիրօ-Լիբանահայութեան երիտասարդ մըտաւորականներէն յառաջադէմ և լաւագոյն տիպարներէն մին:

ՅԱՐՈՒԹԻՒՆ ՄԱՏԷԵԱՆ

3—3—1939 Պէյրուք

ԱՐԱՐ ԿՈՄՈՒՆԻՍՏՆԵՐԸ

ԵՆ

ԱՐԱՐԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ

Ընկերներ՝,

Այս ժողովին նպատակն է քննութեան ենթարկել այն կարեւոր խնդիրները՝ որոնց ներկայիս կը զիմացրաւ մեր երկիրը: Անշուշտ, ձենէ իւրաքանչիւրը՝ ամեն կոմունիստ, ուր որ ալ ըլլայ անիկա, ստիպուղական անհրաժեշտութիւն մը կը նկատէ, վայրկեան առաջ պատասխանել ժողովուրդը զբաղեցնող շատ մը հարցերուն:

Քարտուղարութեան զիւանը՝ մեր երկիրը չահագրգռող, արտաքին և ներքին հարցերու վերաբերեալ, բազմաթիւ հարցումներ ստացաւ կարգ մը ընկերներէն և կաղմակերպութիւններէն: Ընկեր Գապլան Մուքարղալը ժանրամասնուած նամակ մը գրած է քարտուղարութեան, ուր անիկա կը նկարագրէ իր գեղեցիկ գիւղին՝ Անթիլիասի և չըջկայքի գիւղացիներուն մտահոգութիւնը և կը պահանջէ պատասխանել այն շատ մը հարցերուն, զոր իր գիւղի մարդիկը կ'արժարձեն իրենց առօրեայ խօսակցութիւններուն, հաւաքոյթներուն և պառլամենտներուն մէջ:

Բոլոր հարցումներն ալ կը չօշափեն նոյն խնդիրները. այսինքն՝ զաշնագրի հարցը, ազգային բարենորոգումներ՝ զոր ժողովուրդը սպասեց ազգային նոր շրջանէն, մեր յարաբերութիւնը Թրանսայի հետ՝ Միւ

ների համաձայնութենէն վերջ, Պաղեստինի հարցը և անոր անդրադարձումները Սուրիոյ և Լիբանանի վրայ, արաբական երկիրներու ապագան և անոնց փոխ-յարաբերութիւնները և իտալո-գերմանական քարոզչութեան սաստկացումը արաբական-արեւելքի մէջ:

Տեղեակ էք անշուշտ որ կուսակցութիւնը, առեւին պատասխանեց բոլոր այս հարցումներուն. չեղաւ երկրին մէջ դէպք մը որուն պատճառը, իմաստը և լուծումը բացատրած չըլլայ կուսակցութիւնը: Կուսակցութեան բացատրութիւնները և ցուցմունքները ժողովրդի ընդունելութեան և հաւանութեան արժանացան:

Սակայն, ներկայիս ժողովրդի առաջադրած հարցումը նոր ձև մը կ'զգենու: Անիկա յամառօրէն կը հետապնդէ այդ հարցումին պատասխանը, սակայն օրուայ իշխանաւորները ոչ կը լսեն զինք, ոչ կը նային իր պէտքերուն և ոչ կրնան լուծել զինք զբաղեցնող հարցերը:

Կ'ըսեմ որ այս հարցումը՝ ներկայ պայմաններու տակ նոր ձև մը կ'առնէ, որովհետեւ ժողովրդային գիտակցութիւնը մեծապէս աճեցաւ և յառաջդիմեց: Արաբ գիտակից բանւորները, գիւղացիները, արհեստաւորները և մտաւորականները, հիմա, իրենց սեփական գործէն դուրս բազմաթիւ ուրիշ գործերու մասին ալ կը խորհին: Անոնք կը նկատեն և կ'զգան որ սերտ կապ մը կայ իրենց առօրեայ բոլոր գործերուն և երկրի մէջ կատարուող մեծ ու փոքր դէպքերուն միջև: Կամաց կամաց կ'ըմբռնեն թէ ներքնապէս իրար կապուած բոլոր այս գործերն ու դէպքերը միակ ամբողջութիւն մը կը կազմեն և թէ, այս փոքր հար-

ցերէն որեւէ մէկուն վերջնական լուծումը կապուած է մնացեալ հարցերուն հետ:

Ըսել կ'ուզեմ թէ Սուրիոյ և Լիբանանի արաբ ժողովուրդը սկսած է ընդհանուր հարցը ընդգրկել իր ամբողջութեամբ: Անիկա սկսած է այլևս հասկնալ թէ իր և իր ընտանիքի բախտը, ինչպէս նաեւ գործարանի, արհեստանոցի և գիւղի մէջ աշխատող իր եղբայրներուն բախտը կապուած է երկրի բախտին: Իսկ երկրի բախտը կապուած է միջազգային ընդհանուր կացութեան և միւս արաբական երկիրներու վիճակի փոփոխութեան:

Կարճն ասած, արաբական ժողովուրդը՝ արաբ գիւղացիները, առեւտրականները, մտաւորականները, արհեստաւորները և ամբողջ արաբական լայն մասաւնեւրը սկսած են արաբական ազգային մեծ շարժման նըպատակակէտի մասին խորհիլ, արաբական ընդհանուր հարցը շօշափել և անոր լուծումը փնտռել:

ԳԱՊԼԱՆ ՄՈՒՔԱՐՁԱՆԻ ՆԱԽԱԿԻՆ ԻՄԱՍՏԸ

Լսեցէք թէ ընկեր Գապլան Մուքարգալը՝ քաւորաւորութեան գրած իր նամակին մէջ, ինչպէս կը նկարագրէ գիւղացիներու խօսակցութիւնը: «Ամէն անգամ որ դաշտէ մը և խանութ մը կ'անցնիմ, կամ անական հաւաքոյթի մը մէջ կը գտնուիմ, քաղաքական և անտեսական խնդիրներու մասին վիճաբանութիւններ կը լսեմ: Մարդիկ մտահոգ են իրենց ապագայի և երկրի ապագայի մասին: Կը վիճին «Քրիդ»ի վրայ, օտար ընկերութիւններու վրայ և անոնց հանդէպ «ազգային» կառավարութեանց ցուցաբերած թոյլ վերաբերմունքի մասին: Կը վիճին գաշնագրերու վրայ՝ թէ ի՞նչ եղան անոնք, ի՞նչ պիտի ըլլայ անոնց ճակատագիրը:

Կը վիճին ուսմկապետութեանց ամօթապարտ նա-
հանջին վրայ և Միւնիխի ժողովին մէջ՝ բռնաւորներու
առաջ անոնց բռնած կեղծաւոր դիւքի մասին: Վեր-
ջապէս կը վիճին թէ Միւնիխի ժողովը ինչ անդրա-
շարժումներ կրնայ ունենալ մեր ժողովրդի և երկրի
ճակատագրին վրայ, երկիր մը որ կը վախնայ թէ ի-
րեն ալ կը վիճակուի Չէխոսլովաքիա մը ըլլալ:

Տեսէ՛ք թէ ինչպէս Անթրիխասի գիւղացին և
անոր նման Պէքայի, Դալմունի, Դուիթայի և Հաւրա-
նի գիւղացիները երբ իրենց հացին և բերքին մասին
կը խօսին, անմիջականօրէն կը տարուին մտածելու
նաև օտար ընկերութեանց մասին, գաշնագրի մասին
Ֆրանսայի և մեր յարաբերութեանց մասին, Միւնիխի
ժողովին մասին և այսպէսով, իրենց երկրի և արա-
բական միւս երկիրներու ճակատագրին է որ կը չօշա-
փեն:

Այս բոլորը ուշադրութեանը կը յանձնենք, այն կարգ
մը արաբ մատաւորականներուն որոնք, երբ ազգային
շարժման տարրերն ու նպատակները կը քննեն, աշ-
քաթող կ'ընեն արաբ ժողովուրդը, ակամջ չեն տար ա-
նոր ձայնին, ցնորքներով կ'օրօրուն, հիթլերական և
մուսօրիներէն գիրքեր կը սրբաբան, ազգային շարժ-
ման նպատակներուն ֆաշիստական ակնոցով կը մօ-
տենան և այդպէս ալ կը մեկնաբանեն ազգային շար-
ժումը: Եթէ անոնք ականջ տան ժողովրդին, հար-
ցաքննեն Անթրիխասի գիւղացին, Տամասկոսի բանու-
րը, Պէյրութի առեւտրականը, Հաւրանի կամ Դու-
թայի մշակը, շատ աւելի լրացուցիչ պատասխան և
ճանօթութիւն կ'ստանան արաբական ազգային շարժ-
ման մասին, քան Հոոմ և Պերլին հրապարակուած
գիրքեր կարգալով, որոնց մէջ ի դուր կը փնտռեն
իրենց անհրաժեշտ ծանօթութիւնները:

ՈՐԱՐԱԿԱՆ ՀԱՐՑԸ՝ ԱՐԱՐ ԺՈՂՈՎՐԴԻ ՀԱՐՑՆ Է

Ընկերներ, ուրեմն, արաբական ազգային հարցը՝
ամբողջ արաբ ժողովրդի հարցն է: Անիկա՝ քա-
ղաքներու, գիւղերու, գաշտերու, գործարաններու,
խանութներու և գրասենեակներու մէջ ապրող և աշ-
խատող միլիոնաւոր արաբներու հարցն է:

Արաբական ազգային շարժումը, արաբ ժողովուր-
դի շարժումն է: Արաբ ժողովուրդը այդ շարժման զըլ-
խաւոր տարրն ու հիմքն է: Արաբական ազգային
շարժման նպատակն է, արաբ ժողովուրդը ազատագրել
օտար յուժէն, փրկել զայն յետամնացութեան և թըշ-
ուառութեան ճիրաններէն, զարկ տալ երկրի երկրա-
գործական, ճարտարարուեստական և ընկերային բար-
գաւաճման:

Այս հաշուով, արաբական ազգային հարցը խո-
րապէս կը հետաքրքրէ, սուրիական և լիբանանեան
գաշնադրերը, սիռիստական և բրիտանական ծաւալ-
ման կասեցումը Պաղեստինի մէջ: Արաբական Ազգա-
յին շարժումը, Պաղեստինցի արաբ գիւղացիին հա-
մար հողի հարց մըն է, Սուրիացի և Լիբանանցի բան-
ւորին համար հացի հարց մը, Գամասկոսի և Հայէպի
համար իրենց ճարտարարուեստական արտադրութիւն
նը բարձրացնելու հարց մը և Հաւրանի, Դութայի և
Պէքայի համար երկրագործական արտադրութիւնը
ժաղկեցնելու հարց մը: Արաբ ազգային շարժումը՝
ձէպէլ Տրիւզի, ձէզիրէի և Լաթաքիոյ համար, աւա-
տառներու և յետադիմականներու ազդեցութենէն
զուրս գալու և անոնց անջատողական շարժումներէն
ազատելու հարց մըն է: Իսկ Իրաքի համար, արաբ
ազգային շարժումը, բռնաբարուած ժողովրդային ա-

զատութիւններու՝ մամուլի, կազմակերպութեան, սէնստիքաներու և ժողովներու ազատութեան վերահաստատումն է:

Ահա այս է արաբական ազգային շարժումը, և ասոնք են անոր նպատակներն ու տարրերը: Մեր ամբողջ ըսածը ամփոփելով կարելի է ըսել որ արաբական ազգային շարժման նպատակն է:

1) Ապահովել արաբական իւրաքանչիւր երկրի անկախութիւնը և լուծել աշխատիլ՝ տնտեսական և ընկերային մասնայատուկ պայմաններու բերումով, անոր առաջ զրուած ներքին և արտաքին դժուարութիւնները:

2) Յանուն ազգային և ժողովրդական ազատութիւններու, համերաշխութիւն ստեղծել բոլոր արաբական երկիրներու միջև:

ԻՆՉ Է ԱՐԱԲԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԶԳԱՅՈՒՄԸ

Մարդիկ կան որ չեն ուզեր այս ձեռքով դնել արաբական հարցը: Չեն ուզեր զայն մեկնարանել գիտականօրէն, պարզարանելով բոլոր ինդիւնները: Անոնք չեն ուզեր արաբական շարժման նպատակներն ու տարրերը քննել հասկնալի և պարզորոշ ձևով:

Ինչպէս ըսինք, ժողովուրդը կապուած է իր ազգային հարցերուն, կ'զգայ զանոնք, սակայն որոշ չի դիտեր թէ ինչպէս պէտք է լուծել զանոնք: Մեր շատ մը արաբ հայրենասէր մտաւորականները երբ կը քննեն մեր երկրի զանազան դժուարութիւնները, չափով մը կը յաջողին պատկերել նպատակը, սակայն անոնք չեն տեսներ այդ նպատակին տանող միջոցները, չեն տեսներ արաբ ժողովրդին մեծ ուժը, որուն համբերատար կազմակերպումն ու ի գործ դրուիլը կարող

է հրաշքներ կատարել և իրագործել այդ նպատակները:

Ահա ճիշդ այդ պահանքն է որ պատճառ կը դառնայ, որպէսզի անոնք յոռետեսութեան և յուսահատութեան մէջ իյնան, կամ ցնորքներու ետեւէն՝ վազեն, խոյս տան իրականութենէն. ապագայի նկատմամբ երազներով միայն գոհանան, կամ իրենց յարմար գատած կարգ մը լուծումներու մասին բրբռականտեն, առանց հոյց տալու անոնց իրագործման եղանակները, առանց աշխատելու որ ժողովուրդը կազմակերպուի անոնց իրագործման համար:

Իրերու այս վիճակէն առաջին առթիւ օգտուողները կ'ըլլան աւատապետ և յետադիմական ջոջերը, կամ օտար ֆաշիզմի գործակալները, որոնք կը փորձեն արաբական ազգային զգացումը մթաղնել, զայն խանդավուրի դարձնել, որպէսզի, այսպէսով ժողովուրդը չի կարենայ հասնիլ դժուարութիւններու իսկական լուծումին, որուն անհրաժեշտութիւնը կը զգայ:

Արաբական ազգային զգացումները օգտագործելու, զանոնք ազատաւելու և անորոշ ու չփոթ զգացումներու վերածելու համար, վերոյիշեալ մարդիկը կ'աշխատին անջատել արաբական ազգային հարցը, արաբական իւրաքանչիւր երկրի մէջ արծարծուող քաղաքական, տնտեսական և ընկերային միւս հարցերէն:

Անոնք կ'ըսեն. տեղական քաղաքականութիւնը ուրիշ բան է, ազգային հարցը ուրիշ բան: Սուրիական և լիբանանեան զաշնադիրները ուրիշ բան են՝ ազգային հարցը ուրիշ բան: Արաբ գիւղացիի փրկուածութիւնը վաշխառուներու և յետադիմ աւատաւելիկներու ձեռքէն ուրիշ բան է, ազգային հարցը ուրիշ

բան : Աշխատանքի օրէնսդրութեան հարցը ուրիշ բան է , ազգային հարցը ուրիշ բան :

ԱՐԱՐԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԶԳԱՑՈՒՄՆԵՐԸ

ՅՆՈՐԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐ ԶԵՆ

Միթէ՞ չենք լսեր երբեմն գիտութեան և տրամաբանութեան հակառակորդ կարգ մը ազգայնական բրօշականախաներ, որոնք կ'ըսեն. «տգիտութիւն է» ամէն բանի մէջ մտային և գիտական քննութեան ապաւինիլը :

Միթէ՞ չենք լսեր նմանապէս մարդիկ որոնք, Դա-
մասկոսի արաբական ահուժօրին մէջ առած իրենց դա-
սախօսութիւններուն մէջ կրսեն, որ այս դարը յի-
մար աղգայնականութեան դարն է, կամ, «ազգային յի-
մարութեան» դար է :

Միթէ՞ չենք լսեր որ կարգ մը «ազգայնակա-
նութեան առաքեալներ» խորհուրդ կուտան մարդոց չի
մտածել, չի տրամաբանել այլ քարշ գալ կոյր կիրքի
ետեկէն :

Այսպէսով արաբական ազգային հարցը կը վերածուի, զգացումէ դուրս անտեսանելի բանի ժը և արաբ ազգային զգացումը կը դառնայ չվիթ և տարտամ զգացում մը, որը դիւրաւ չարաչահ օգտագործումի նիւթ կը ծառայէ յետադիմութեան և հողատէր քիջներու մութ նպատակներուն, որոնք ժողովրդէն կը պահանջեն կոյր հնազանդութիւն :

Կը յիշեմ, երբ օր մը կը վիճաբանէի կարգ մը
ինքզիքնք «գտարիւն ազգայնական արար» կոչողներու
հետ։ Անոնցմէ մէկը սկսաւ ինծի գովաբանել Գերմա-
նիոյ հիթլէրական «վերածնունդը» եւ ըսել՝ արարեալը չաա-
բան ունին ընդօրինակելիք այս «վերածնունդէն»։ Հարց

տութի իրեն ըսելով. օրինակ, ինչ բան պէտք է ընդօ-
րինակենք: Ըսաւ. հնազանդութիւն... ինչ տեսակ
հնազանդութիւն:

լոնց, թերևս ամչցաւ ըսելով՝ «Իմ հնազանդու-
թիւնը»:

Ո՛հ, այս տեսակ «ազգայնականութիւնը», ազգայնականութիւն չէ։ Ատիկա՝ հիթլերական ֆաշիզմին կոյր և յիմար նմանութիւն մըն է։

Արարենբեր՝ որոնց պատմութիւնը պէն Սինալի, ֆու-
րապի, Մուսթանէպպի և Աբու-Լալայի նման անուններ
արձանագրած է իր էջերուն մէջ, չեն հանդուրժեր որ
մարդիկ «ազգայնականութեան» անունով, իրենց ախ-
մարութիւններ և յիմարութիւններ գործել տան: Ա-
րարական ազգային շարժումը ցնորամտութիւն և յի-
մարարանութիւն չէ: Անիկա հիմնուած է մտքի, մտա-
ծութի և գիտութեան վրայ՝ արարական շահերու հաս-
կացողութեան վրայ: Արար ազգայնականութիւնը հիմ-
նուած է արարական ազնիւ և խանդավառ սիրոյ վրայ,
արարական խաղաղամիտ՝ գիտականօրէն կշռուած մտ-
քի վրայ:

ՈՁ ՏԻԿԴԱԴՈՒՐԱ, ՈՁ ԱԼ ՄԷԿ ԱՆՁԻ

ԻՇ ԽԱՆԵՐԻ ԹԻՒՆ

Հնադանդութիւն... Այո՛, հնադանդութիւն ալ
իմաստով զոր կը ներշնչէ արաբ խաղաղասէր և ազա-
տատենչ միտքը: Մտքի և արամաբանութեան հնա-
դանդութիւն: Հնադանդութիւն արաբ միլիոնաւոր
բանուորներու, զիւղացիներու և մտաւորականներու
չափերուն ոչ թէ հնադանդութիւն անհատի մը կամ ան-
հատներու կամքին, որոնք կը զործեն օտարի հրա-
մանով կամ կ'ուզեն Հիթլէրն ու Մուսօլինին կապ-

կել, կամ յետագէմ հողատէր ջոջերուն, որոնք իրենց շահէն, իրենց դասակարգային շահէն դուրս ուրիշ շահ չեն ճանչնար. կ'աւան ժողովուրդը և կ'ուզեն իրենց կամքը արաբ ժողովրդին պարտադրել բռնութեամբ և օտար իմքէրիայիստ բռնաւորներու օգնութեամբ:

Յաւալի է որ Սուրիացի կամ Լիբանանցի կարգ մը անկեղծ ազգայնական երիտասարդներ, երբ կարգ մը տկար կողմեր նշմարեն մեր ազգային շարժման մէջ, կամ հանրապետական և խորհրդարանական կարգի ի չարս օգտագործումը անհնէ՝ կարգ մը չարաշահ մարդոց կողմէ, որոնք երբեմն կը յաջողին սեղընել այս կարգը, երբ անհնէն որ ազգային ներկայ չըջանի վրայ իրենց դրած յոյսերը չեն իրականանար, ոչ մէկ փորձ կը կատարուի բարենորոգումներն իրազարծելու համար և երկիրը դառն յուսախաբութեան կը մատնուի, այն ատեն կը տարուին յայտարարելու որ երկիրը փրկելու համար «Տիկզադոր» մը պէտք է: Անոնք այսպէս կ'արտայայտուին անոր համար որ հաւատք չունին իրենց ժողովուրդին վրայ, չեն գիտեր այն դորձնական միջոցները որոնք իրենց յոյսերու իրականացման կ'առաջնորդեն և ենթարկուած են իտալական և գերմանական ֆաշիզմին վաճառուած մամուլի ազդեցութեան:

Այդ անկեղծ երիտասարդները կը մոռնան որ իրենց դառն խօսքերը հեռեանք են այն բանին, որ իրենք կ'անգիտանան իրենց երկիրը և անոր ազգային մասնայատկութիւնները: Եւ անգիտանալով այս բոլորը զէմ կ'երթան արաբական մտքին և գիտութեան, կ'ուրանան արաբներու պատմութեան իմաստութեամբ, գիտութեամբ և ճշմարիտ զեմոկրատիայով լի լաւագոյն էջերը:

Առաջին անգամ չէ որ այսպէսի փորձերու առջև կը դանդաղանք և կը անհնէնք արաբներ, որոնք յուսահատութենէ մղուած փրկութիւնը կ'սպասեն դուրսէն հրաշքով գալիք անձէ մը:

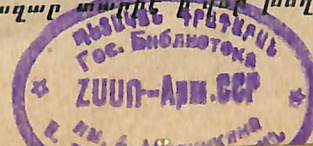
Խնդիրը հոն է որ ֆաշիզմի բրօքականութիւնները և յետագէմ հողատէր ազաներու գործակալները կը քաջալերեն այս հակումը արաբ երիտասարդներու մօտ, յաճախ այդ ոգին իրենք կ'ստեղծեն, վախճալով որ չ'ըլլայ թէ երիտասարդութիւնը խելքի գայ և գիտական նօրէն մօտենայ իր ազգային հարցին:

Կ'ըսեմ, առաջին անգամ չէ որ արաբական երկիրները ասոր նման փորձութիւններու առջև կը դանդաղանք:

Մեր պատմութեան մէջ նման փորձութիւններ չատ են եղած և արաբական ազատ մտքի ռահվիրաները՝ արաբ մեծ գրողները և իմաստասէրները պայքարած են անոնց դէմ:

Օրինակ, ասկէ հազար տարի առաջ, Դամասկոսի մէջ հակամարտութիւններու և բռնութեան ապակառնած վիճակ մը կը տիրէր, որը ժողովրդին մէջ յուսալքում և յուսախաբութիւն յառաջացուց: Օրուայ տիրողներու և իշխաններու բրօքականութիւններ և ժողովրդէն կարգ մը մոլորածներ, մարդոց կ'ըսէին. իզուր է, պարապի գլուխ մի յոգնեցնէք, այս վիճակէն մեզ կարող է ազատել միայն ճակատագրին կողմէ զրկուելիք մարդ մը:

Այն ժամանակները մոլորութեաններու զէմ պայքարող շատ մը արաբ գիտնական և իմաստասէրներ կային: Անոնց մէջ կար նաև արաբ մեծ բանաստեղծ մը որը, հազար տարի ետք խեղճով գերեզ-

մանի մը մէջ կը պառկի :

Դեռ մինչև այսօր ոչինչ կատարուեցաւ այդ մարդուն գերեզմանը ուխտատեղիի մը վերածելու համար : Այդ մեծ բանաստեղծը Աբու Լալա Մահարին է : Անիկա կը բռնէ :

«Մարդիկ միշտ կ'սպասեն որ առաջնորդ մը խօսի համբերուն : Ծիշտ չէ ատիկա : միակ ճշմարիտ առաջնորդը ուղեգն է, որը պէտք է խորհուրդ տայ մարդուն և առաջնորդէ զայն» :

Ծիշտ է : Մեր առջև ունինք խելքն ու գիտութիւնը : Գիտութիւնը երբեք յետադիմական չի կրնար ըլլալ : Գիտութեան ճամբով ընթանալը օգտակար է ժողովուրդին և անոր ցոյց կուտայ փրկութեան ճամբան :

Ասոր համար է որ յետադիմականները, ֆաշիզմի բրդապանակները և իմբէրիալիզմի մեծաւորները կը պայքարին գիտութեան դէմ : Ինչպէս որ մեր երկրի վիճակին և ժողովրդի պէտքերուն գիտական քննութիւնը միայն մեզի ցոյց տուաւ արաբական ազգային շարժման նպատակներն ու տարրերը, նոյնպէս գիտական մեթոտն է որ մեզի ցոյց պիտի տայ այդ նպատակներու իրագործման ուղին :

ԱԶԳԱՅԻՆ ՄԵԾԱԳՈՅՆ ՆՊԱՏԱԿԸ

Արաբական ազգային շարժման մեծագոյն նպատակն է արաբական երկիրներու անկախութիւնն ու ազատագրումը օտար իմբէրիալիզմի լուծէն : Ազգային այս ազգրումը օտար իմբէրիալիզմի ուղիները քննելէ մեծագոյն նպատակին առաջնորդող ուղիները քննելէ առաջ, պէտք է նշել որ ներկայիս երկու աչքի զարնող ուղիներ կան, որոնք մեծ վտանգ կը ներկայացնեն արաբներու գոյութեան, ներկային և ապագային :

Այդ վտանգը մինակ արաբներու ազգային զգացումները ազաւազելը չէ, ոչ ալ յետադիմական պարագիտութիւններու փորձերը, որոնք կաշխատին արաբ ազգային շարժումը անջատել քաղաքական կեանքէն՝ արաբ ժողովրդի առօրեայ կեանքէն, որպէսզի այսպէսով կարենան չարժուամիտ դեկը կեդրոնացնել բանի մը անհատներու ձեռքը և այդ անհատներու միջոցաւ վարել ազգային շարժումը, բովանդակագրկել զայն իր ժողովրդական ճշմարիտ իմաստէն, իրենք զիրենք հռչակել ազգի միահեծան ներկայացուցիչներ, ազգին շահը և կամքը, նոյնացնել իրենց շահերուն և կամքին հետ և բանոր, գիւղացի ու մտաւորական միլիոնաւոր արաբները իրար զոյգել ազգէն, հակառակ որ նոյն ազգ-միլիոններն են որ կը կազմեն ազգին ջախջախիչ մեծամասնութիւնը : անոնք են որ ստեղծեցին և կատարեցին երկրի բոլոր բարիքները. անոնք՝ որ իրենց բազուկներով, ուղեղով, սրտով, խօսքով և աշխատանքով կառուցին և կը շարունակեն կառուցանել իրենց հայրենիքը :

Կ'ըսեմ, միակ վտանգը բոլոր ասոնք չեն. դեռ անգիրն կան ուրիշ բազմաթիւ փորձեր, մեծ մասամբ հիմնուած սուտի և կեղծիքի վրայ, որոնք մեծագոյն փորձանք կրնան դառնալ արաբական երկիրներու զլխուն

ԵՐԿՈՒ ՎՏԱՆԳԱԻՈՐ ՈՒՂՂՈՒԹԻՒՆՆԵՐ

ԱՐԱՅԱԿԱՆ ՇԱՐժՄԱՆ ՄԷՋ

Ասոնցմէ զատ կան անջատողական փորձերը, որոնք կը միտին բաժնել արաբական երկիրները իրարմէ, ուրանալ անոնց կապակցութիւնը միմիանց հետ : Ասիկա իսկականին մէջ, օտար իմբէրիալիզմի տակաւ հնարք մըն է, որ նպատակ ունի տկարացնել

արաքական երկիրները, զիւրացնելու համար անոնց հպատակեցուցին ու նուաճումը:

Նման փորձ մը մենք տեսանք Սուրիոյ և Լիբանանի մէջ, ուր՝ իտալական ֆաշիստական իմբէրիալիզմը յառաջացուց «Սուրիական ազգային կուսակցութիւնը» որը կուրանայ Սուրիոյ և Լիբանանի ժողովուրդներուն արաքականութիւնը, կը ժխտէ մեր երկրի կապը միւս արաքական երկիրներու հետ: Այս փորձը չարաչար ձախողեցաւ, որովհետեւ անիկա զէմ է գիտութեան և իրականութեան, որովհետեւ մեր քաջ արաք ժողովուրդը կրցաւ անոր մէջ տեսնել իմբէրիալիստական զիմազերծուած դաւ մը. հակառակ անոր որ նոյն այդ կուսակցութիւնը հիթլէրական և Մուսոլինիական բազմատեսակ լարախաղութիւններով փորձեցին մոլորեցնել արաք երիտասարդութիւնը:

Այս անշատողական փորձերու կողքին կան նաև ուրիշ փորձեր որոնք ազատութեան, անկախութեան և զարթնումի համար մղուած պայքարին մէջ, կը խուսափին՝ արաքական իւրաքանչիւր երկրի հետապնդած նպատակներն ու հարցերը ձգտորոշելու կան կարգ մը «արաք ազգայնականներ» որոնք կռնակ կը դարձնեն, օրինակ, Սուրիոյ մէջ մղուած ազգային պայքարի նպատակէն և երիտասարդութեան ուշադրութիւնը կը հրաւիրեն միակ կարգախօսի մը վրայ՝ «արաքական միութիւն»։ առանց բնելու թէ ինչ ըսել կուզեն ատով, ինչ է անոր նպատակը և ինչպէս պէտք է հասնիլ անոր: Անոնք այս կարգախօսին կուտան խորհրդաւոր, անորոշ գոյն մը, չեն ուզեր անոր մասին վիճաբանիլ, կը բաւականանան յայտարարելով թէ արաքական Սուրիոյ բոլոր հարցերը միայն անոր իրականացումով կը լուծուին:

Այս փորձին մէջ վտանգաւորը միայն, արաք մասնակները իրենց ազգային պայքարէն և քաղաքական, տնտեսական և ընկերային պահանջներէն հեռու պահելը չէ, հապա, ապկէ գատ, լայն միջոց կը տրուի օտար իմբէրիալիզմի քարոզիչներուն, որպէսզի անոնք այս կարգախօսին հանգէպ արտայայտած իրենց կեղծ համակրանքով, սիրաչափին արաքները և այսպէսով յաջողին զանոնք մոլորեցնել իրենց բուն ազգահարցէն:

Օրինակ գերմանական ֆաշիզմը՝ արաքները իրեն սիրաչափելու համար չափ կաղմկէ «արաքական միութիւն» կարգախօսին շուրջ: Դեռ չենք մոռցած գերման երիտասարդութեան առաջնորդ Պալաուր վօն Շրախի Սուրիա կատարած այցելութիւնը և այն յայտարարութիւնները զոր անիկա բրաւ արաքական աւելումի ղեկավարներէն կաղմուած պատուիրակութեան մը, որուն գլուխն էր՝ Գերմանիա ուսած Սաիտ Ֆէթահ իմամը: Այն ատեն վօն Շրախ յայտարարեց որ գերման ֆաշիզմը կը համակրի արաքական հարցին և կը հաւատայ որ արաքները իրենց միութեան համար կ'ընթանան այն ուղիէն, որմէ քալեց չիթլէր գերմանական «միութեան» համար: Ասիկա ըստ առանց կարմրելու, որովհետեւ պատուիրակութեան մէջ չգտնուեցաւ մէկը որ իրեն հարց տար թէ ինչ է գերման կապիտալիզմի և անոր սպասարկու նացիներուն զիրքը ուրիշ ժողովուրդներու ստրկացման հանգէպ, կամ չիթլէր ինչ է գրած՝ արաքներու մասին իր «Մայն Բամֆ» գիրքին մէջ:

Այս բոլորը բացորոշօրէն կապացուցանէ թէ օտար իմբէրիալիզմը որ փորձեց օգտագործել իսլամ-

ներու կրօնական զգացումները, կը փորձէ օգտագործել նաև արարներու ազգային զգացումները:

Ինչպէս որ շաբաթը՝ «Ասիան Ասիացիներուն» կարգախօսին տակ Զինատանի հոգիներ կը նուաճէ՝ կարծես չինացիները ասիացիներ չըլլային, այլ ամերիկացիներկամ երոպացիներ:

Ինչպէս որ Մուսոլինին ամենայն լրբութեամբ ինքզինք կոչեց «Իսլամի պաշտպան», հակառակ անոր որ իր գահիճներու սուրերը դեռ թաց են Ղարալ-թարապլուսի արարներու անմեղ արիւնով:

Նոյնպէս օտար իմբէրիալիստները՝ անոնց գլուխն ըլլալով գերմանական և իտալական ֆաշիզմը կը փորձեն օգտագործել «Արաբական Միութեան» կարգախօսը ի նպաստ իրենց նուաճողական նպատակներուն, որոնց նշանախնդր կը հանգիստնան արաբական երկիրներն ու Միջերկրական ծովը:

Ահա Անգլիական իմբէրիալիզմը, միթէ՞ անիկա ևս չի քաջալերեր արաբական միութեան կարգախօսը՝ աշխատելով զայն իր ուզած ձևով իրագործել: Այսինքն, իր ազդեցութեան ենթակայ կառավարութիւններու գաշնակցութիւն մը, որուն միջոցաւ կարենայ իրեն ենթարկել արաբական երկիրները, և զանոնք իր և իր գործակալ Սիօնիզմի համար գաղութայնացման ընթացքով գետնի մը վերածել:

Ուրեմն, մեզի կը մնայ զո՞հ չի դառնալ սուտին և կեղծիքին: Հեռու կենալ տարտամ և անորոշ կարգախօսներէ, որոնց հեղինակները իրենք իսկ կը խուսափին որոշելու այդ կարգախօսներուն բովանդակութիւնը, կարգախօսներ որոնք վերջին հաշուով չափով կօդադործուին օտար իմբէրիալիզմի գործակալներուն կողմէ:

Պէտք է յստակօրէն հասկնանք որ արաբական ազգային շարժման ներկայ չրջանի նպատակն է, իւրաքանչիւր արաբական երկրի անկախութիւնը և արաբական երկիրներու համագործակցութիւնը անկախութեան և ազգային ու ժողովրդական ազատութիւններու համար իրենց մղած պայքարին մէջ:

Անկախութիւն արաբական իւրաքանչիւր երկրին. ահա՛ մեծագոյն նպատակը: Ինչպէս հասնիլ անոր:

Ս.ՐԱԲԱԿԱՆ ԵՐԿԻՐԻՆԵՐՈՒ ԱՆԿԱԽՈՒԹԻՒՆԸ

ԵՒ ԱՆՈՐ ՀԱՅՆԵԼՈՒ ՈՒՂԻՆԵՐԸ

Իւրաքանչիւր արաբական երկրի արարներու յօշափած հիմնական և առաջին նպատակն է, յամառօրէն պայքարիլ իրենց ապրած երկիրներու ազգային շարժման առաջ գրուած բոլոր հարցերը լուծելու համար:

Մեր՝ Սուրիոյ արարներու առջև դրուած, մեզի յատուկ պարտականութիւն մը կայ. այն է, կարգադրել մեր և Յորտանայի յարաբերութիւնները՝ արդար և պատուաւոր գաշնակցութեան մը հիման վրայ, որը երաշխաւորէ մեր ինքնավարութեան որոշ իրաւունքները և մեր երկրի գործերու ազատ տնօրինումը: Պէտք է յամառօրէն պայքարինք վաւերացնել տալու համար սուրիական գաշնադիրը և ձախողութեան մատնելու համար իմբէրիալիզմի մեծաւորներուն ճիգերը, որոնք կը փորձեն այլափոխել գաշնադիրը և անկէ ջնջել մեր ազգային գերիշխանութեան նպաստաւոր կէտերը:

Պարտաւոր ենք աշխատիլ միացնելու համար մեր ազգային ուժերը, յանուն մեր հայրենիքի միութեան և խաղաղութեան, ընդդէմ ամէն ներքին անջատողականութեան կամ արտաքին նուաճողական սպառնալի-

քի, որ կուգայ քէմալական կամ իտալական իմբէրիալիզմէն:

Կարտաւոր ենք հետեւողականօրէն աշխատիլ սահմանադրական հանրապետական ընթիմի պաշտպանութեան համար, պայքարիլ անոր գործադրութեան և յարգումին համար, արգիլել անոր այլափոխումն ու չարագործումը. որպէսզի մեր երկիրը ունենայ ազգային ղէմօկրատական ճշմարիտ ընթիմ մը, որ մեզի թոյլատրէ մեր ազգային կեանքի կազմակերպումը, իրականացնէ մեր ազգային միութիւնը՝ հոգեկան, ինչպէս նաև տնտեսական և քաղաքական մարզի մէջ:

Հոս Կարտաւոր ենք խօսիլ արաբական ղէմօկրատիայ նիւթիւն չուրջ, նիւթ մը որ զաշնագրէն և անոր յարակից խնդիրներէն աւելի, ընդհանուր առմամբ կը շահագրգոյէ բոլոր արաբական երկիրները:

Իւրաքանչիւր արաբական երկրի առջև նպատակէ դրուած իրականացնել իր մօտ ղէմօկրատիան:

Արաբական ղէմօկրատիայ ըսի, ասիկա կը նշանակէ որ ղէմօկրատական սկզբունքը, ընդհանուր ազատութիւններ ապահովելու և իշխանութիւնը ժողովրդին յանձնելու տեսակէտով ընդհանուր սկզբունք մըն է: Սակայն այս պարագան չարգիլեր որ գոյութիւն չունենան արաբական ղէմօկրատիայ, ֆրանսական ղէմօկրատիայ, Անգլիական ղէմօկրատիա ևն. այսինքն ղէմօկրատական ընթիմը իր գործադրութեան և հասունութիւն տեսակէտով ամէն տեղ նոյնը չէ: Անիկա իւրաքանչիւր երկրի մասնայատկութեան համապատասխան ձև ունի և կը փոխուի նայած տուեալ երկրի յեղաշրջման... կարգ մը երկիրներու մէջ անիկա դեռ նոր սկիզբ կ'առնէ — ինչպէս մեր երկրին մէջ — ուրիշ երկիրներու մէջ զարգացման բարձր աստիճան ունի

— ինչպէս Ֆրանսայի և Անգլիոյ մէջ —: Իսկ այն միակ երկիրը ուր անիկա իր զարգացման զազաթնակէտին է հասած, ատիկա խորհրդային սոցիալիստական հանրապետութիւններու միութիւնն է: Հոգ ազարձեալ ղէմօկրատիան իւրաքանչիւր երկրամասի ազգային մասնայատկութեան համապատասխան ձև ունի և իր առաջադրած հարցերը կը տարբերին միևս երկիրներու հարցերէն:

ԱՐԱՅԱԿԱՆ ԴԵՄՈԿՐԱՏԻԱՆ

Սուրիոյ մէջ արաբական ղէմօկրատիան այն միակ ճամբան է որուն պէտք է հետևի Սուրիան լուծելու համար իր ազգային կեանքի առաջադրած բոլոր հարցերը:

Սուրիական ղէմօկրատիայի հիմք պէտք է ծառայէ ժողովրդային ազատութիւններու արձակումը:

Սուրիական ղէմօկրատիան պէտք է իրագործէ ազգային այնպիսի բարենորոգումներ որոնք օգնեն երկրի վերականգնումին և բարդաւաճման գործին, ինչպէս. ազգային ճարտարարուեստի խրախուսումն ու պաշտպանութիւնը, ներքին չուկայի աշխուժացում, աշխատանքի օրէնսդրութեան հաստատում. եկամուտի հիման վրայ տուրքերու բաշխում. կառուցողական ձեռնարկներու բացում՝ երկրի եկամուտները օգտագործելու համար. անգործներուն դործ. վերջ տալիս տաղիմական աւատատիրական աղայականութեան անշատողականութեան փորձերուն որոնք կը քաջալիւրդին և կը պաշտպանուն իմբէրիալիզմի կողմէ. օգնել զիւզացիին և բարձրացնել հողագործական արտադրութիւնը, զիւզերու և քաղաքներու մէջ ժողովրդի զաւակներու ուսումնական պէտքերը բաւարարող դպրոցներ բանալ:

Ահա աստեղը են Սուրիոյ մէջ Դեմոկրատիայի պահանջներն ու տարրերը։ Սյս պահանջներուն ու տարրերուն վրայ հիմնուած է Սուրիոյ ազգային արաբական զարթնումը։ Այն որ այս պահանջներուն կողմնակից է, կ'աշխատի անոնց իրականացման համար եւ ժողովուրդը կը զօրակույն անոնց գործադրութեան համար, անիկա է ճշմարիտ արաբ ազգայինը, անիկա է զէմոկրատը, որովհետեւ ազգայնականութեան պահանջները եւ զէմոկրատիայի պահանջները մեր երկրին մէջ մէկամբողջութիւն մը կը կազմեն։ Արդարեւ, իրականութեան մէջ ինչ ըսել է արաբական զէմոկրատիա։

Արարական զեմեկրատիա ըսել է կոթնիլ արաբ ժողովուրդին վրայ՝ զիմազրելու համար անոր ներքին և արտաքին թշնամիներուն :

Ինչ կը նշանակէ արարական ազգային չարժումը : Դարձեալ կը նշանակէ յենուլ արաբ ժողովուրդին , անոր ուժին և կազմակերպութեան վրայ , կը ունելու համար արարական հայրենիքի ներքին և արտաքին թշնամիներուն գէմ :

Արգ, կարելի է ներառել և արտաքին թշնամիին զեմ հոսիլ առանց գիտակից ժողովրդի ուժին։ Արաբ անկեղծ ազգայնականը իր արաբ ժողովրդին ուժէն գաա, ինչ աեսակ ուժի վրայ կրնայ յեհուլ։

Առանց երկարելու, այս բոլորէն պարզորոշ կ'երևի որ, մեր երկրի ներկայ վիճակին մէջ, ով որ կ'աշխատի անհատի տիրապետութիւն ստեղծել կամ ով որ կը կռուի գէմօկրատիայի դէմ, վերջին հաշուով, անիկա իր ժողովրդի վիզը լուծի տակ զնելու համար պիտի յենու օտարին և անոր գործակալներուն, այսինքն, պիտի երթայ մինչև հայրենիքի զաւաճանութիւն. իր, կամ իր խմբակի շահը պիտի գերադա-

հայրենիքի շահէն: Երբ կ'ըսենք թէ մենք զէմօկ-
րատներ ենք և թէ արաբական ազգային շարժումը
միայն զէմօկրատիւն կրնայ իրեն որպէս հիմք ունե-
նալ, սուտ են և խաբեբայ բոլոր անոնք որոնք կ'ը-
սեն թէ մենք օտարը կը կապկենք: Իսկ անոնք որ
կը խօսին ժողովրդի կոյր հնազանդութեան և անհա-
տի տիրապետութեան անհրաժեշտութեան մասին, եւ
կը փորձեն իտալական և գերմանական ֆաշիզմը կապ-
կելով ժիրենք գիրենք «անկեղծ ազգայնականներ» կոչել ՝
անոնց ըսելիք չունինք: Իրականութեան մէջ, թերեւ
անոնց իրենց տէսակէտով Հիթլէրն ու Մուսօլինին
ալ «արաբներ» են:

ԴԷՄՕԿՐԱՏԻԱՆ ԱՐԱՐԱԿԱՆ ՊԵՏՄՈՒԹԵԱՆ ՄԷՁ

Ընկերներ՝ ճշմարիտ և ուղիղ գէթօկրատիան ա-
րարեներուն համար նորոթիւն մը չէ: Ընդհակառակը,
անհատի իշխանութիւնն է որ օտար եղած է իրենց,
միշտ անոր գէթ ծառայած և կոռւած են: Սուրբ Ղու-
րանի մէջ ըսուած է. «Ձեր բոլոր գործերը համախոր-
հուրդ բրէ՛ք»:

Միթէ՞ խալիֆաներու շրջանի, ատենին համապա-
տասխան դէմօկրատիայ մը չէ տիրած: Հիմնականին
մէջ խալիֆայութիւնը խորհուրդակցական հիմք ունե-
ցած է, այսինքն, խալիֆաները կ'ընտրուէին իսլամ-
ներու կողմէ նշանակուած ներկայացուցիչներու ազատ
ընտրութեամբ: Երբ Մուավի խալիֆան խալիֆայու-
թիւնը ժառանգական թագաւորութեան վերածնց, արաբ-
ներէն չատերը այս բանին դէմ բողոքեցին, և Մուա-
վիին ըսին. «*Ո՛վ Մուավի, պարսից խոսքով թագաւորին
նման անձք թագաւոր կ'ուզես՝ ընել*»: Բաշխեաւ խա-
լիֆաներու պատմութեան մէջ շատ մը օրինակներ կան
որոնք ցոյց կուտան թէ խալիֆաները որքան կարեւո-

բութիւն կ'ընծայէին ժողովրդի կարծիքին և խորհուրդին։ Ահա օրինակ մը։ Օր մը Օմար իպն խըթապը ժողովրդին այսպէս խօսեցաւ. «Ո՛վ մարդիկ, նախ լսեցէ՛ք և ապա հնազանդեցէ՛ք։ Պէտէվիին մէկը իրեն պատասխանեց. ո՛չ կը լսեմ, ոչ ալ կը հնազանդիմ։ Օմար պատճառը հարցուց. պէտէվին ըսաւ. աւալէն ամէն մէկերնուս վերարկու մը բաժին ինկաւ, ի՞նչպէս կըլլայ որ ինծի բաժին ինկող վերարկուն կարճ կըլլայ և զուն որ ինձմէ աւելի կարճահասակ ես, աւելի մեծ վերարկու մը ունիս։ Օմար պատասխանեց. Ապտալլա զաւակիս հարցուր պատճառը։ Այն ատեն Ապտալլան ոտքի ելաւ և ըսաւ թէ իր բաժինը հօրը տուած է։ Յայնժամ պէտէվին ըսաւ. հիմա հասկցայ և կը հնազանդիմ։

Հիմա այս պզտիկ օրինակէն կը տեսնէք թէ ինչպէս Օմար իր իշխանութեան օրով կ'աշխատէր լուսաբանել ժողովուրդը և հաշտի տանել անոր ազատ կամքըն ու հաւանութիւնը տեսնէք թէ ինչպէս խալիֆաները կը յարգէին ժողովուրդը, կը սիրէին զան, կը հարցնէին անոր խորհուրդը՝ յաղթահարելու համար անոր թշնամիները։ Անոնք կը հաւաքէին ժողովուրդը, կը կանգնէին անոնց մէջտեղ, կը պարզէին իրենց բոլոր հարցերը. յետոյ խորհուրդ կը հարցնէին, կը լսէին, կը պատասխանէին իւրաքանչիւր հարցումին, կաշխատէին համոզել սխալուածները, մեծապէս կը հետաքրքրուէին, որպէսզի ամբողջ երկրին մէջ չգտնուիրաբ մը, որ զժգոհ ըլլայ իրենցմէ, համոզուած չըլլա իրենց իշխանութեան ուղղամատութեան։

հասարակ պէտէվի մը կը վիճի Օմար իպն խըթապի հետ և Օմար հաշտի կ'առնէ ան, ր կարծիքը։ Մինչդեռ մեր մօտ, ներկայիս իրաւունք չեն տար արար բանւորներուն, զիւղացիներուն և մտաւորականներուն, որ

պէսզի անոնք կարծիք յայտնեն իրենց ազգի և հարեւնեքի գործերուն մասին, իրենց անուշով գործող վարչաձևին մասին։ Մեր մօտ իրաւունք չեն տար արար զանգուածներուն, որպէսզի անոնք զէմօկրատական ուղղակի ընտրութեամբ ընտրեն իրենց խորհրդականական ներկայացուցիչները։

Ընտրութիւնները կը կատարեն երկու կարգով, այն պատճառաբանութեամբ թէ Սուրիոյ արաբները զեռ անգիտակ են իրենց շահերուն և ընդունակ չեն ընտրելու իրենց երեսփոխանները... մինչդեռ խալիֆա Օմարը պէտէվիի մը առաջ կանգնած իր գործերու մասին հաշիւ կուտայ անոր, կ'ընդունի անոր քննադատութիւնները, կ'աշխատի իսլամներու հնազանդութիւնը շահիլ ոչ թէ բռնութեամբ այլ անոնց ազատ կամքով և ընտրութեամբ։

Ահա այս էր Բաշիտեան խալիֆաներու ժամանակի ժողովրդավարութիւնը, որուն արտայայտութիւնն է ներկայիս, արդի զէմօկրատական խորհրդականական խալիֆական վարչաձևը։ Ինչպէս որ Օմար իպն խըթապը իր իշխանութիւնը հիմնած էր իսլամներու փոխադարձ վստահութեան և ժողովրդական խորհրդակցութեան վրայ, նոյնպէս, պէտք է ներկայ հանրապետական բէժիմը հիմնուած ըլլայ ժողովրդի ազատ խորհրդակցութեան վրայ, սահմանադրական բէժիմի ճշմարիտ և մաքուր գործադրութեան վրայ։

ԱՐԱՅ ԺՈՂՈՎՐԴԻՆ ՎՐԱՅ ՅԵՆԵՅԷ՛Ք, ԱՆՈՐ
ԹՇՆԱՄԻՆԵՐՈՒՆ ԴԷՄ ԿՌՈՒԵԼՈՒ ԶԱՄԱՐ

Արարական դանգումները կը պաշտպանեն ամէն հանրապետական իշխանութիւն որուն պատասխանատուները կը յենուն ժողովրդին վստահութեան և ուժին վրայ, նոյն այդ ժողովրդին ծառայելու և անոր թշնա-

միներուն դէմ անողոքաբար կռուելու համար:

Օժար իպն ինքնապը ըսաւ.

«Ձեմ ներեր որ մէկը կեղեքէ միւսին, կամ մէկը յարձակի ուրիշի մը վրայ: Այդպիսի մէկը ոտքիս տակ կ'առնեմ» որպէսզի հասկնայ արդարութիւնը: Իր խօսքը ուղղելով իշխանաւորներուն ըսաւ. «Աստուած ոչ ոքին իշխան կամ հսկայ ծնաւ»: Օժար ուրկէ՞ կ'ստանար այս անուշի ուժը, որ իրեն թոյլ կուտար այսքան յանգգնութեամբ և համաձայնութեամբ սպառնալ բռնաւորներուն: Արդեօք հիթլէրական չապկաւոր գունդերուն նման գունդեր ունէր, որոնք, օր ցերեկով, սարձանակներով և գաւազաններով մարդ կապանեն, և ժողովրդէն կը պահանջեն հնազանդել «Ֆուհրէրին»: Արդեօք իր տրամադրութեան տակ ընդարձակ բանաստեղծներ ունէր, ուր կը հաւաքեն հազարներով, հարիւր հազարներով ազատամիտներ: Ո՛չ: Օժար մեծապէս վստահ էր որ ժողովուրդը իր ազատ կամքով իր և իր իշխանութեան կողքին կը կենար: Որովհետեւ ինք չէր կատարեր գործ մը, առանց ժողովուրդի խորհրդին. և բոլոր արարները՝ իշխանաւորներու ղուլումին և աժգահարներու բռնութեան դէմ մղուած կռիւին մէջ, իր հետն էին:

Դէմօկրատեան որ կը նշանակէ ժողովրդի իշխանութիւն, որ կը նշանակէ ժողովրդական խորհրդատուութեան սկզբունքին վրայ հիմնուած իշխանութիւն, անծանօթ բան մը չէր արարներուն, որոնք արդարութեան և ազատութեան համար, բռնութեան ու ղուլումի դէմ մղուած պայքարի հարուստ զրուագներով ի պատմութիւն մը ունին:

Անծանօթը արարներուն համար այն «դիկտատու-

րական» քարոզներն են և այն միապետական սարսափ իշխանութեան փորձերը, զոր ոմանք կ'ուզեն փոխառնել օտար ֆաշիզմէն:

Հարկ չկայ նոր ապացոյցներու, ցոյց տալու համար թէ նման բան մը անհամապատասխան է արաբներու շահուն և թէ ֆրանսական իմբէրիալիզմի արքաները կը քաջալերեն ֆաշիստական նման քարոզները և հիթլէրիզմի թուխ երազները:

Ասոր պատճառը հասկնալի է, իմբէրիալիստները լաւ գիտեն որ արաբ ժողովրդի վրայ անհատական իշխանութիւն հաստատել ուղղակի, իրենց նպատակներու գործադրութեան համար, անպայման պիտի դիմեն իրենց, պիտի խնդրեն իրենց օգնութիւնը:

ՆԱՅՆՅՅԷՔ ՊԱՏՄՈՒԹԵԱՆ, ՊԻՏԻ ՏԵՄԵՔ ՈՐ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԵՐ ԵՐԲԵՔ ԶԻ ԴԱՄԱՅՆԵՐ ԻՐ ՀԱՅՐԵՆԷՐԻՆ

Իմբէրիալիզմի մեծաւորներուն համար աւելի դիւրին և նախնորելի է մէկ, կամ մէկէ աւելի անհատներու սարսափի իշխանութիւնը, քան հանրապետական իշխանութիւնը որուն կը մասնակցին և կը հսկեն արաբ ժողովրդային գանգուածներ: Որովհետեւ անոնք չափ լաւ գիտեն թէ ոչ կամ կանուխ նման «դիկտատուրա մը» իրենց պիտի ենթարկուի՝ ժողովրդային զժողութիւնէն պաշտպանուելու համար, իրենց ձեռքին մէջ դիւրաթեք գործիք մը պիտի ըլլայ, մինչդեռ ժողովրդական հանրապետական ճամբիւր իշխանութիւնը մեծապէս պիտի զժողաբացնէ և անկարելի դարձնէ իմբէրիալիզմի նպատակներու գործադրութիւնը:

Կը յիշէք անշուշտ թէ ինչպէս անցեալի մէջ իւրբէրիալիստները կատէին ժողովրդային ազատութիւնները: Կարծիքի, խօսքի և ժողովներու ազատութիւնը կաշկանդելու համար սարսափի օւղէնքներու կը դիմէին,

ինչպէս ոճիրներու վերացման հռչակաւոր օրէնքը, մամուլի օրէնքը ևն: Պէտք է գիտնալ թէ ազատութիւններու ամէն կաշկանդում, դիկտադուրական ամէն ձգտում, իսկականին մէջ յետադիմական՝ ոչ ազգային ձգտում մըն է, որուն կապաւինի օտար իմբէրիալիզմը:

Մեր արաբական երկրին մէջ, նման ամէն փորձ դրոշմուած է աւատապետներու յետադիմական շունչով: Որովհետեւ միշտ անոնք են որ կը դաւաճանեն հայրենիքին և կապաւինին օտարին, երբ տեսնեն թէ իրենց շահերն ու առանձնաշնորհումները վտանգի տակ են:

Պատմութեան փորձերը ցոյց կուտան որ ժողովուրդը երբէք չի դաւաճաներ իր հայրենիքին, անոր քաղաք. և ընկերային շահերը միշտ համապատասխան են հայրենիքի շահերուն հետ, անկախութեան և օտար լուծի դէմ մղուող պայքարի շահին հետ: Հայրենիքին դաւաճանողները միշտ եղածն են շահագործող զաւակարգի ներկայացուցիչները, որոնք իրենց շահերն ու առանձնաշնորհումները գերադասած են հայրենիքի շահերէն:

Այս առթիւ կ'արժէ յիշել Մատամ Սթալին նշանաւոր խօսքը՝ Ֆրանսայի ազնուականներուն մասին, որոնք, երբ ֆրանսական յեղափոխութիւնը պայթեցաւ, միացան բրուսական բանականներուն՝ օտար բանականներուն, և անոնց հետ քալեցին իրենց հայրենիքի՝ Ֆրանսայի վերայ, կռուելու համար իրենց ազգին և ժողովրդին դէմ:

Մատամ Սթալին այդ շրջանի ազնուականներու մշտայնութիւնը նկարագրելով կըսէ, «Ֆրանսայի ազնուականները իրենք զիրենք աւելի հայրենակից կը նկատեն աշխարհի ազնուականներուն, քան իրենց հայրենակից ֆրանսացիներուն: Անոնց կարծիքով հին Եւրոպայի բոլոր տէրերը՝ ինչ երկրի և կայսրութեան ալ մաս

կաղմեն պէտք է միշտ իրար օգնեն»:

Բայց, պատմութեան մէջ այսքան հեռու երթալու պէտք չկայ: Ահա Ֆրանքոն, միթէ անիկա օտարի օգնութեամբ չի՞ դաւաճաներ իր հայրենիք՝ Սպանիոյ, գերմանական և իտալական բանակներու միջոցաւ քանդելով սպանիական քաղաքները: Հիթլերի և Մուսօլինիի օգնաւորուն թափածոււմբերուն միջոցաւ սպաննել տալով Պարչելոնիոյ, Վալանսիայի, Մատրիտի երախաներն ու կիները: Ո՞վ է որ կը պաշտպանէ Սպանիոյ անկախութիւնը: Սպանիոյ ժողովուրդը, անոր զաւակները՝ բանուորներն ու զիւղացիները...:

Ահա՛ն պահտի Ղարիոն և Հաճօ աղան ձէգիբէի մէջ, Իպրահիմ էլ Գանժը Լաթաքիոյ մէջ, Ապտիւլ Ղաֆար Աթրաշը ձէպէլ Տրիւզի մէջ: Միթէ՞ անոնք ազգային այս շրջանին իրենց աւատաւորական յետադիմական ազայութիւնը պահպանելու համար օտար իմբէրիալիզմին չեն դիմեր: Միթէ՞ անոնք չեն նախընտրեր ֆրանսացի կառավարիչին առաջ ծուկի զալ, եթէ այդ բանը ապահովէ իրենց իշխանութիւնը հայրենիքի զիւղացիներուն և զաւակներուն վրայ:

Միթէ՞ չենք տեսներ Շէյխ Թաժի և անոր նման մարդիկ, որոնք «կ'դմային հովանաւորութեան (mandat) և դէմ են անկախութեան հարցին: Աւելի կը նախընտրեն հնազանդիլ կառավարիչներու (միւսթաշար) իշխանութեան, քան թէ իրենց ժողովուրդի կամքին:

Միթէ՞ այսօր չենք տեսներ կարգ մը պատասխանատուներ—կ'ըսեմ կարգ մը— որոնք կը նախընտրեն Սուրիոյ ազգային իրաւունքներէն և գերիշխանութեանէն բան մը զոհել, քան թէ համաձայնութիւն յայտնել այնպիսի լուծման մը, որ Սուրիոյ երաշխաւորէ

աղգային իրաւունքներու հետ, նաեւ կարգ մը ժողովրդային ազատութիւններ:

Միթէ՞ չենք նշմարեր որ, երբ ժողովուրդը ձայն կը բարձրացնէ իր կարգ մը իրաւունքներուն ինչ ազատութիւններուն համար, որոնք կապ ունին խոստացուած բարենորոգումներու հետ, անոնք անմիջապէս կ'ապաւինին օտարին, կը նախընտրեն հովանաւորութեան ամօթը և կ'առավարիչներու նախատինքը քան թէ ժողովուրդին քիչ մը ազատութիւն բերող աղգային իրաւունքները:

Միթէ՞ չենք տեսներ մարդիկ, որոնք կը նախընտրեն դաշնակցիլ ֆրանսական յետադիմական կառավարութեան մը հետ, որ զիրենք կը քաջալերէ արաբ ժողովուրդը ճնշելու և ահաբեկելու մէջ: Կը դաշնակցին, հոգ չէ թէ այդ համաձայնութիւնը պարտնակէ իմէքրիալիստական պայմաններ, որոնք կ'անդօսեն հայրենիքի իրաւունքներն ու աղգային զերիշխանութիւնը: Կը նախընտրեն այսպիսի համաձայնութիւն մը կնքել, քան թէ ֆրանսայի ժող. ձախառի կառավարութեան հետ ստորագրել դաշինք մը, որ իր մէջ պարունակէ արաբներու ժողովրդային իրաւունքներու ճանաչումը և արաբական Սուրիոյ տայ աղգային աւելի ընդարձակ իրաւունքներ:

Միթէ՞ չենք նշմարեր որ, անոնք պատրաստ են զոհել հայրենիքի զերիշխանութիւնը, երբ տեսնեն թէ այս գերիշխանութիւնը պատճառ կըլլայ որ ժողովուրդը իրենց հետ մասնակցի երկրի ղեկավարման գործին:

Ասոր համար է որ դէմօկրատիայի և ժող. ազատութիւններու համար մղւած պայքարը նոյն ատեն պայքար է աղգային ազատագրութեան և անկախութեան

համար: Արաբական աղգային շարժումը և դէմօկրատիան նոյն բանն են: Կարելի չէ զանոնք որեւէ ձեռով իրարմէ բաժնել:

Օտար լուծէն ազատագրուելու համար ամբողջ արաբ ժողովրդի պայքարը, նոյն ատեն կոխ մընէ նաեւ ժողովրդային ազատութիւններու և դէմօկրատիայի համար:

Որով արաբ աղգ հարցը մէն մի արաբ երկրի արաբ ժողովրդին առջև կը դնէ առաջին պարտականութիւն մը. յամառօրէն և անողոքաբար պայքարիլ իր երկրին մէջ ստեղծելու համար դէմօկրատական ճշմարիտ սահմանադրական հանրապետական ըէժիմ մը:

ԱՐԱՐ ԺՈՂՈՎՈՒՐԴԻՆԵՐՈՒ ՊԱՐՏԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԻՐԱՐՈՒ ՀԱՆԴԵՊ

Ըսինք թէ երկրի առաջ դրուած նպատակները ծընունդ են մեր ընկերային, քաղաքական և զարգացման աստիճանի պայմաններուն. արդիւնք են մեր միւս երկիրներու հետ ունեցած կապին:

Անկասկած մեզի ամենամօտիկ եղող երկիրներ կը հանդիսանան արաբական երկիրները:

Աշխարհագրական դիրքը, տնտեսական յարաբերութիւնները, լեզուի և մշակոյթի կապերը արաբական երկիրները աւելի ամուր կը կապեն իրարու և պատճառ կը դառնան որ մէկ երկրի արաբ ժողովուրդը խորապէս հետաքրքրուի միւսին վիճակովը:

Ինչ է այն հիմնական և առաջին պարտականութիւնը զոր մենք՝ Սուրիոյ և Լիբանանի արաբներս ունինք, արաբական միւս երկիրներու ցանցին մէջ:

Սիւրիոյ, Լիբանանի և միւս երկիրներու արաբ-

ներու հիմնական և առաջին պարտականութիւնն է, ազգային պայքարներու մէջ իրար համերաշխիւ, անկախութեան և ազգային ժողովրդային ազատութիւններու համար մղուած պայքարին մէջ իրար թե թիկունք տալ, փոխադարձաբար իրար օգնել իւրաքանչիւր երկրի ներքին դժուարութիւնները յաղթահարելու համար:

Մեր՝ Սուրիոյ և Լիբանանի արաբներու պարտականութիւնն է, ամէն միջոցով կազմակերպել մեր համերաշխութիւնը Պաղեստինի արաբներուն հետ: Օգնել բրիտանական և սիոնիստական նուաճողական իմբէրիալիզմի դէմ անոնց մղած փառայել պայքարին: Պաղեստինի արաբներուն ալ պարտականութիւնն է, իրենց ամբողջ ուժով աջակցել մեզի որպէսզի մենք ալ կնքենք Ֆրանսայի հետ՝ արգարութեան, դէմօկրատիայի և եղբայրութեան վրայ հիմնուած դաշնագիր մը: Մենք պարտաւոր ենք օգնել իրազի ժողովրդին, իրազցի բանւորներուն, գիւղացիներուն և մտաւարականներուն, որոնք կը կռուին իրազի յետադիմութեան սարսափներուն դէմ: Սարսափներ որոնց քաջալերողն է Անգլիական իմբէրիալիզմը: Մենք պարտաւոր ենք գործակցել իրազին, որ կը պահանջէ իրազեան սահմանադրութեան իսկական գործադրութիւնը, սարսափի օրէնքներու ջրնջումը և իրազի ժողովրդին համար սենտիքաներ կազմելու և քաղաքականապէս կազմակերպուելու ազատութիւն: իրազի արաբ բնակիչներն ալ, իրենց կարգին պարտաւոր են օգնել մեզի, որպէսզի մենք պահպանենք մեր ազգային ներկայ չըջանք: Պարտաւոր են օգնել Պաղեստինի արաբներու Անգլո—Սիոնիստական իմբէրիալիզմի դէմ մղած պայքարին և այսպէս փոխադարձաբար...

Հարկ չկայ յիշեցնելու անշուշտ, որ արաբական այս համագործակցութիւնն ու համերաշխութիւնը պէտք է ուժեղ հիմերու վրայ ըլլայ և չպէտք է բաւարարուի կառավարութեանց միջև ըլլալիք զիպլումաթիքական կապերով կամ կարգ մը անձնաւորութիւններու իրար հետ ունեցած «թեթեւ» շփումներով:

Կ'ուզեմ այս առթիւ զիտել տալ նաև, որ կարգ մը մարդիկ այն միտքը կը տարածեն թէ՝ «արաբական միութիւն» ըսելով պէտք է հասկնալ փոխադարձ դաշնագրերու ստորագրութիւն մը՝ Դամասկոսի կառավարութեան և Պաղեստինի, Եէմէնի ու Նէժտի կառավարութեան միջև եւն: Նման բան մը շնորհաւորելի է եթէ իրեն նպատակ ըրած է խաղաղութեան նպատակ և արաբներու շահուն ծառայել: Սակայն ատիկա «արաբ-կառավարութեան միջև կնքուած դաշնագիր մ'է է» միայն, ոչ աւելի և ոչ պակաս: Նման դաշնագրերներ մշտականօրէն ներքին և արտաքին զանազան ազգեցութիւններու եթէթարկուելու վտանգին տակ կ'ըլլան, եթէ իրենց հետ չունենան նոյն այդ երկիրներու արաբական լայն զանգուածներու կազմակերպուած համաձայնութիւնը, անոնց անտեսական և մշակութային օրկաններու և ժողովրդական կազմակերպութիւններու հաւանութիւնը:

ԱՐԱԲՆԵՐՈՒ ԿԱՊԸ ՈՒՐԻՇ ԺՈՂՈՎՈՐԴՆԵՐՈՒ ՀԵՏ

Կը բաւէ՞ միայն որ արաբական երկիրները իրար միանան կամ անոնց ժողովուրդները իրարու փոխադարձաբար համերաշխին:

Ո՛չ: Որովհետեւ արաբական ժողովուրդները «ապակիէ տուփի մը մէջ» չէ որ կ'ապրին, ոչ ալ կարուած են միւս ժողովուրդներու կեանքէն և միջազգային քաղաքականութենէն: Միջազգային կացութեան

մէջ տեղի ունեցող ամէն փոփոխութիւն իր ուղղակի կամ անուղղակի ազդեցութիւնը կ'ունենայ արաբական երկիրներու վրայ: Եթէ մօտաւոր անցեալին ակնարկ մը նետենք, պիտի տեսնենք թէ ինչպէս Միւնիխի մէջ Չէխոսլովաքիոյ գլխուն խաղցուած դաւը պատճառ դարձաւ որ, իմբէրիայիստական յարձակողականը խտանայ արաբական երկիրներու վրայ, ինչպէս Պաղեստինի վրայ, սուրիական և լիբանանեան դաշնագրերու դէմ, Ղարալթարապուլուսի արաբներուն դէմ, Եգիպտոսի ազգ. շարժման դէմ:

Իոլորս ալ գիտենք որ, Ֆրանսայի մէջ Տալատիէ-Պօնէի իշխանութեան գլուխ ըլլալը, անոնց հակա-ժող-ճակատային քաղաքականութիւնը պատճառ դարձաւ որ մեծ ֆինանսի իշխանները և պանքիէրները խտացնեն իրենց պայքարը դաշնագրին դէմ, փորձելով այլափոխել զայն և կրճատել անոր շնորհած ազգային դոյզն ազատութիւնները:

Մենք պէտք է ունենանք արտաքին իմաստուն քաղաքականութիւն մը որ համապատասխան ըլլայ մեր ազգային շահերուն:

Այս հարցը երկու երես ունի:

ԱՐԱՅՆԵՐՈՒ ԴԻՐԲԸ՝ ԻՄԲԵՐԻԱԼԻՍՏԱԿԱՆ,

ՖԱՇԻՍՏԱԿԱՆ ԵՒ ԴԵՄՕԿՐԱՏԱԿԱՆ

ՊԵՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐՈՒ ՀԱՆԴԵՊ

Առաջին. — Միջազգային ներկայ կացութիւնը բնորոշող գիծը այն է որ, մէկ կողմ կան իմբէրիայիստական պետութիւններ, ուր կը տիրէ ֆաշիստական ընթերցում: Ասոնք հոգի ի բռին կ'աշխատին և գործնականորէն արդէն սկսած են ուրիշ ժողովուրդներու հողերը նուաճել, նոր գաղութներ կորցնել և հոն կանգ-

նել իրենց բարբարոս իշխանութիւնը: Իշխանութիւն մը որ հիմնուած է աւերի և մահուան վրայ, որ կ'ըստպանէ ազգային շարժման ամէն հետք:

Այսպիսի տէրութիւններ են Գերմանիան, Իտալիան և Ճափոնը: Այս տէրութիւններու կողքին կան նաև ուրիշ տէրութիւններ, ուր կը տիրէ ղէմօկրատական ընթերցում. ինչպէս Անգլիան, Ֆրանսան ևն.: Ասոնք ալ իմբէրիայիստական տէրութիւններ են և ասոնցմէ ոմանք իրենց գաղութներուն մէջ կը վարեն այնպիսի քաղաքականութիւն մը, որ ֆաշիստականէն նուազ բարբարոս չէ, ինչպէս սիոնիստական քաղաքականութիւնը, սարսափի, մահուան և աւերի քաղաքականութիւն մը որուն կը հետևի Անգլիան Պաղեստինի մէջ:

Սակայն այս տէրութիւններէն իւրաքանչիւրին մէջ կան երկու որոշ և հակամարտ բանականեր, որոնց մէ ամէն մէկը իր բացայայտ կնիքը կը դնէ երկրի քաղաքականուղղութեան վրայ: Ասոնցմէ առաջինին մաս կը կազմեն մեծ գրամատէրներն ու իմբէրիայի ղեկը, որոնց ներկայացուցիչն է՝ Անգլիոյ մէջ Չէմպերլէնը և Հալիֆաքսը, Ֆրանսայի մէջ՝ Տալատիէն և Պօնէն: Ասոնք կ'ուզեն արտաքին և ներքին ճակատի վրայ վարել ֆաշիստական յետադիմական սարսափի քաղաքականութիւն:

Երկրորդին մաս կը կազմեն ժողովրդային ղէմօկրատական տարրերը որոնք կ'ուզեն վառ պահել և ընդարձակել ղէմօկրատիզմի շուկան երկրին մէջ, ունենալ ղէմօկրատական կառավարութիւն, որ օժտուած ըլլայ ղէմօկրատական ճշմարիտ քաղաքականութեամբ, որ ներքին ճակատի վրայ ուժ տայ ժո-

ղովորդային ազատութիւններու և ընկերային յառաջ-
դիմութեան, արտաքին ճակատի վրայ պաշտպան կանգ-
նի խաղաղութեան, պաշտպանէ ժողովուրդներու
անկախութիւնը, քաջալերէ անոնց անկախութեան
փորձերը, տայ անոնց ժողովրդային ղէմօկրատական
ազատութիւններ :

Այս տեսակէտով, Սուրբոյ և Լիբանանի արարնե-
րու պարտականութիւնն է, պահանջել ամուր զաշ-
նակցութիւն մը ղէմօկրատական Ֆրանսայի հետ, որ-
պէսզի միասին ղիմադրենք Ֆաշիզմի ծաւալողական
ախորժակներուն և :

Պարտաւոր ենք նաև Ֆրանսայի ժողովուրդէն պա-
հանջել որ մեզի օգնէ, ձնշում բանեցնէ իր կառավա-
րութեան վրայ որպէսզի նա ընթացողէ մեր ազգային
պահանջներուն, հաւատարիմ մնայ իր զաշնակցութեան,
որ իր այս տեղի ներկայացուցիչները մեր երկրի բա-
բեշջման աշխատին, ոչ թէ անոր յետամնացութեան,
օգնեն ժողովուրդին ընդդէմ յետադիմութեան և ոչ թէ
օգնեն յետադիմութեան՝ ընդդէմ ժողովուրդին : Մենք
կ'ուզենք որ Ֆրանսան հաւատարիմ ըլլայ իր ստորա-
դրած զաշնագրին և օրին մէկը մեզի ալ Չէխոսլավա-
քիոյ պէս երեսի վրայ չի ձգէ : Չենք ուզեր որ Ֆրանս-
ղիւանադիտութիւնը ընկրկող և վախկոտ քաղաքակա-
նութիւն մը վարէ, ինչպէս ըրաւ Իսկէնաէրուհի հար-
ցին մէջ :

Ահա այս է մեր պահանջը Ֆրանսայէն : Պարտա-
ւոր են նաև նոյնպէս ընել Իրաքի և Պաղեստինի ա-
րաբները Անգլիոյ և անգլիացի ժողովուրդին : Անշուշտ
միշտ պէտք է նկատի ունենալ այս երկու երկիրներու
մասնայատուկ պայմանները և զանոնք Անգլիոյ կա-

պող յարաբերութեանց զարգացման տարրեր աստիճան-
ները :

Սակայն մեր արտաքին քաղաքականութեան ամ-
բողջ հարցը այս չէ :

ԱՐԱՅԱԿԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ ԵՒ ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ
ԲԱՆՈՒՈՐԱԿԱՆ ՇԱՐԺՈՒՄԸ

Մեր արտաքին քաղաքականութիւնը երկրորդ
երես մը ևս ունի :

Երկրորդ. — Այն է, արաբական ազգային շարժու-
մը սերտօրէն գոգել եւրոպական երկիրներու ժողովու-
րդային շարժման և մասնաւորաբար բանուորական
շարժման հետ :

Սուրբոյ և Լիբանանի արաբներու պարտականու-
թիւնն է ամրացնել իրենց կապերը Ֆրանսայի և ժո-
ղովրդական բանուորական շարժման հետ : Ղարպ-Թա-
րապուսի արաբները պարտաւոր են ամրացնել իրենց
կապերը Իտալիոյ ժողովրդական և բանուորական շարժ-
ման հետ : Պաղեստինի և Իրաքի արաբները պարտա-
ւոր են ամրացնել իրենց կապերը Անգլիոյ ժողովրդա-
յին շարժման և բանուորական շարժման հետ, որուն
ներկայացուցիչն է Անգլիոյ կոմկուսակցութիւնը :

Կարգ մը արաբներ չեն ուզեր այս ուղիով ընթա-
նալ, վախնալով որ անգլիացի, ֆրանսացի, իտալացի
և գերմանացի իմբէրիալիստներու հանգիստը կը խան-
դարեն : Անշուշտ այս վերջիները չեն ուզեր որ իրենց
երկրի բանուորները կապ ունենան արաբական ազգա-
յին շարժման հետ : Անոնք չեն ուզեր որ Անգլիոյ կամ
Ֆրանսայի մէջ ձայն մը բարձրանայ ի նպաստ արաբ-
ներու պայքարին, անոնց ղէմօկրատական ժողովրդա-
յին պահանջներուն : Բոլորս ալ զիտենք թէ իմբէրիա-

լիստները ինչ մեծ արգելքներ կը գնեն ամէն այն արարներուն դէմ, որոնք կ'ուզեն եւրոպա մեկնել, հոն, եւրոպական ժողովուրդներուն առջև պարզելու համար արարական հարցը:

Ինչո՞ւ անգլիացի և ֆրանսացի իմբէրիալիստները, և մասնաւորաբար գերմանական և իտալական ֆաշիզմի գործակալները կը կոռնին եւրոպական բանուորական շարժման և արարական ազգային շարժման միացման:

Հոս, կարեւոր հարցի մը քննութեանն է որ կ'անցնի՞ք, հարց մը՝ որուն քննութենէն խոյս կուտան չառ մը իրենք զիրենք «արար ազգայնականներ» կոչողներ:

Ի՞նչ է ԻՄԲԵՐԻԱԼԻԶՄԸ

Ի՞նչ է իմբէրիալիզմը: Ի՞նչ է այն ուժը որ մեզ կ'ստրկացնէ՝ կը հալածէ և միշտ կ'աշխատի որ մենք իր իշխանութեան տակ մնանք:

Ի՞նչ է ֆրանսական իմբէրիալիզմը: Ի՞նչ է անցլո-Սիոնիստական իմբէրիալիզմը: Ի՞նչ է գերմանական և իտալական իմբէրիալիզմը:

Իմբէրիալիզմը իր ներկայ ձևով չի նմանիր քանի մը հարիւր տարի առաջուայ հին թալանի արչաւանքներուն, որոնց մասին կը խօսի պատմութիւնը: Ոչ ալ կը նմանի հռոմէական հին արչաւանքներուն կամ մօնկօլներուն՝ եւրոպայի և Մերձաւոր Արեւելքի վրայ կատարած ծանօթ արչաւանքներուն:

Իմբէրիալիզմը սոսկ առեւտրական առաքելութիւն մըն ալ չէ, ինչպէս հինին մէջ էր: Ժամանակին եւրոպայէն մեծ թիւով վաճառականներ Հնդկաստան կամ Ամերիկա կ'երթային, այդ տեղի բնակիչներուն հուլունք կամ պերճանքի առարկաներ կը վաճառէին և

փոխարէնը, ոսկիով և թանկագին իրեղէններով բռնաւոր երկիր կը դառնային, հոն զանաւոր բաւձր զինեիրով ծախելու համար: Իմբէրիալիզմը, կարգ մը ճարտարարուեստական երկիրներու մօտ, իրենց յաւելեալ ապրանքները քնելու համար նոր չուկաներու ի նպաստ կատարուած փոփոխութիւն մըն ալ չէ միայն: Այս բոլորը չեն բնորոշեր նուաճումի այն ներկայ ձևը որ ծանօթ է «Իմբէրիալիզմ» անունով:

Ներկայ իմբէրիալիզմը՝ առիկա, «իր զարգացման գաղաթնակէտին հասած կապիտալիզմն է, ուր տիրող կը հանդիսանան մօնօրօյիստական ընկերութիւնները և ֆինանսական կապիտալը. ուր զրամագլուխներու արտահանումը առաջնակարգ կարեւորութիւն կ'ստանայ. ուր սկսած է աշխարհի բաժանումը միջազգային կապիտալիստական ընկերութիւններու միջև. ուր՝ աւարտած է երկրագունդի բաժանումը կապիտալիստական ամենամեծ տէրութիւններու միջև» (Լէնին — իմբէրիալիզմ, վերջին է թափ կապիտալիզմի):

Ուրեմն, իմբէրիալիզմը կը բնորոշուի անով որ, եւրոպայի և Ամերիկայի մէջ գոյութիւն առին կապիտալիստական մօնօրօյիստական մեծ ընկերութիւններ, որոնք տիրապետեցին Ամերիկայի և եւրոպայի ժողովուրդներու տնտեսական և քաղաքական ամբողջ կեանքին, ինչպէս նաև Ասիոյ և Աֆրիկէի՝ այսինքն գաղութային ժողովուրդներու կարողութիւններուն: Լսեցէք թէ ի՞նչ կ'ըսէ Սթալին իմբէրիալիզմի Լէնինեան ուսմունքի մասին:

«Իմբէրիալիզմը ճարտարարուեստական երկիրներու մէջ, մօնօրօյիստ պանքիէր և զրամառէր ընկերութիւններու և հաստատութիւններու տիրապետութիւնն է:

Իմբէրիալիզմը զրոհագլուխներու արտահանումն
դէպի նախաձեռնութի կեդրոնները: Կատարի և բար-
բարոս պայքար մըն է. այս կեդրոններուն տիրանալու
համար, պայքար մը աշխարհը վերաբաժանելու,
որուն իրազորման համար յամառօրէն կ'աշխատին
ֆինանսական խմբաւորումները և նոր պետութիւննե-
րը, որոնք «արեւին տակ» տեղ կը փնտոնեն իրենց հա-
մար: Կը կռուին նախագէտ տեղաւորուած հին ֆինան-
սական խմբաւորումներուն և տէրութիւններուն
դէմ...

Իմբլրիալիստական զանազան խմբաւորումներու
միջև մղուող այս կատարի և բարբարոս պայքարին
յատկանշական կողմը այն է որ, անիկա դուռ կը բա-
նայ իմբէրիալիստական նոր պատերազմներու, պատե-
րազմներ՝ որոնց նպատակն է միշտ հողեր գրաւել:

• • • Իմբէրիալիզմը՝ ատիկա գաղութային և տը-
կար ու ենթարկուած երկիրներու միլիոնաւոր բնա-
կիչներուն ահռելի կեղեքումն ու անմարդկային ճնշու-
մըն է: Այս չահագործութիւն և ճնշումին նպատակն է
մեծամեծ չահեր կորզել, գերչահեր ապահովել (Աթա-
լին — Լենինիգմի հարցեր:

Ուրեմն, ֆրանս. իմբէրիալիզմը խոշոր գրամատէրե-
րու, մոնօթրոպ. ընկերութիւններու տիրապետութիւ-
նըն է Սուրիոյ և Լիբանանի վրայ: Ասիկա չջափե-
լիօրէն կը տեսնենք Պէյրութի, Դամասկոսի Հայէպի
և մանաւանդ Ճէզիրէի մէջ:

Մեզ չահագործող ֆրանսացի ֆինանսի, պանքի և
քարիւղի տէրերը նոյն առին կը չահագործեն նաև
միլիոնաւոր ֆրանսացի բանուորներ և գիւղացիներ,
որոնք չարունակ կը պայքարին ֆրանսական գրամա-
տէր և պանքիէր չրջանակներուն դէմ, յետադիմական

այն սև ուժին դէմ, որ կ'առէ մեր ազգային ազատա-
գրական շարժումը և անոր դէմ այնպէս կը կռուի,
ինչպէս կը կռուի Ֆրանսացի ժողովուրդի դէմակրա-
տական ժողովրդական շարժման դէմ:

Մենք արաբներս և մեզի հետ ֆրանսացի բան-
ուորները, գիւղացիութիւնը և միջին դասակարգի դա-
ւակները, որոնց կը կործանէ իմբէրիալիստական կա-
պիտալիզմը, կը յարձակի անոնց իրաւունքներուն,
աշխատանքի ժամերուն և օրավարձերուն վրայ, մենք
միասին կը պայքարինք մէկ թշնամիի դէմ, այլ պա-
րագաներու առկ և այլ միջոցներով: Այդ հասարակաց
թշնամին իմբէրիալիզմն է: Ինչ գիրք որ կը բռնէ
ֆրանսական իմբէրիալիզմը Սուրիոյ հանդէպ, նոյն
գիրքը կը բռնէ նաև անգլիական իմբէրիալիզմը Ի-
րագի ժողովուրդին և անգլիացի բանուորներուն հան-
դէպ:

Պէտք է ուրեմն, արաբները ոչ միայն իրար հետ
միանան և համերաշխին, այլ և արաբական ազգային
շարժումը կապեն եւրպական ժողովրդային և մաս-
նաւորապէս բանուորական շարժման հետ:

Իսկ աչք գոցել իմբէրիալիզմի բնոյթին և գոյու-
թեան վրայ, խուսափիլ ընենէ անոր անտեսական, ըն-
կերային և քաղաքական հիմունքները. յետոյ, ֆը-
րանսական իմբէրիալիզմէն փրկուելու համար իտա-
լական և գերմանական իմբէրիալիզմի օգնութեան դի-
մել, կը նշանակէ մոլորեցնել և խաբել արաբական
լայն զանգուածները, կը նշանակէ ազգային շարժու-
մը անջատել իր բնական դաշնակիցներէն. զայն վե-
րածել գործիչի մը որ օգտագործուի իմբէրիալիստա-
կան նուաճող մէկ տէրութեան կողմէ ընդդէմ ուրիշի
մը նուաճողականութեան:

Ասիկա, ուզենք կամ չուզենք, գործնականորէն կը նշանակէ արարները վաճառել գերմանական կամ իտալական ֆաշիզմին:

Ասիկա հասկնալի է, մանաւանդ իմքէրիալիզմի ներկայ չըջանին եւ ներկայ ձեւին մէջ, ուր «կապիտալի ազգային զանազան ճակատները միեւնոյն չզթաշի բազկացուցիչ օղակներն են՝ դարձած՝ միջազգային իմքէրիալիզմի ճակատ անունով, որուն պէտք է դիմադրուէ բոլոր երկիրներու յեղափոխական շարժման ընդհանուր ճակատը»:

(Սթալին—Լէնինեան հարցեր):

ԱՆԿՍՈՒՅԵԱՆ ԵՒ ԱԶԱՏՈՒԹԵԱՆ ՈՒՂԻՆԵՐԸ

Ասոր համար է որ մենք, ամէն բանէ առաջ կը կատարենք մեր պարտականութիւնը հանդէպ արաբականութեան, արաբներու ազատութեան եւ անկախութեան, ցոյց տալով ազատութեան եւ անկախութեան ճամբան, որ հետեւեալն է.

Ա.— Իւրաքանչիւր արաբական երկրի մէջ արաբները համախմբել ազգ. միութեան մը մէջ:

Բ.— Ժողովրդային ղէմկրատական ազատութիւններու համար մղուած պայքարին մէջ պէտք է բոլոր արաբական երկիրները իրարու օգնեն:

Գ.— Ամրացնել իրենց շարժման կապերը Եւրոպայի ժողովրդական եւ մասնաւորաբար բանուորական շարժման հետ:

Լսեցէք Սթալինի հետեւեալ խօսքը որ համառոտակիօրէն, իր մէջ կ'ամփոփէ պատմութեան փորձառութիւնները եւ ներկայ դարու ազատագրական շարժման գիտական ուսումնասիրութեան արդիւնքները:

«Եռաշաղթմ երկիրներու բանուորական շարժման

չահը եւ գաղութներու ազգային ազատագրական շահը կը պահանջեն յեղափոխական շարժման այս երկու ձեւերուն մէկտեղումը միացեալ մէկ ճակատի մէջ, ընդդէմ միացած թշնամիի մը, որն է իմքէրիալիզմը:

«Բանուոր դասակարգի յաղթանակը յառաջագէմ երկիրներու մէջ, եւ գաղութային ճնշուած ժողովրդներուն ազատագրումը իմքէրիալիզմի լուծէն, անկարելի է առանց յեղափոխական միացեալ ուժեղ ճակատի մը կազմութեան» (Սթալին, ազգային հարցը):

Անոնք որ իրենք զիրենք արաբ ազգայնականներ կը կոչեն եւ դէմ են որ արաբական ազգային ազատագրական շարժումը ամուր կապուի Ֆրանսայի, Անգլիոյ, Իտալիոյ, Գերմանիոյ, եւ ամբողջ Եւրոպայի բանուորական եւ ժողովրդային շարժման հետ. անոնք, ուզեն կամ չուզեն, զիտակցաբար կամ անզիտակցաբար կը ծառայեն իմքէրիալիզմի շահերուն եւ գործնականորէն դէմ կ'երթան արաբական երկիրներու ազատագրման:

Անոնք որ մեզի կը մեղադրեն ըսելով թէ մենք ձեռք կ'երկարենք Փարիզի բանուորներուն, կը գործակցինք Մօրիս Թորէզի եւ Կապրիէլ Բէրիի հետ դաշնագրի վաւերացման համար, իրենք իրենց ակնարկները կ'ուղղեն դէպի Պէրլին եւ Հոռոմ, դէպի Մուսօլինի եւ Հիթլէր, իրենց ձեռքերը կ'երկարեն մինչեւ իտալական եւ գերմանական հիւպատոսարանները, ձեռք սեղմելու համար... ու եւ այլ բաներու համար: Այդպիսիները կապ չունին արաբականութեան հետ, անոնք դաւաճաններ եւ վարձուածներ են, պէտք է մեր ժողովուրդը թքնէ անոնց վրայ, այդ ստոր լրտեսներուն վրայ: Յաւալի է որ մեր երկրին մէջ չկայ ժողովրդական ճշմարիտ եւ ուժով կառավարութիւն մը, որ-

պէսզի զանոնք դնէ հոն ուր արժանի են :

ԱԶԳԱՅԻՆ ՓՈԹՐԱՄԱՍՆՈՒԹԻԻՒՆՆԵՐԸ

ԱՐԱՅԱԿԱՆ ԵՐԿԻՐՆԵՐՈՒ ՄԷՋ

Արաբական ազգային շարժման քննութիւնը կատարեալ և բազմակողմանի ընելու համար, անհրաժեշտ է մատնացոյց ընել նաև ուրիշ յոյժ կարևոր կէտ մը : Ատիկա արաբական երկիրներու մէջ ապրող ազգային փոքրամասնութեանց հարցն է :

Ազգային փոքրամասնութիւն ըսելով բնականաբար չեմ ուզեր հասկնալ կրօնական և դաւանական այն խմբաւորումները որոնց մասին մեր մօտ չատ կը խօսին . մանաւանդ իմրէրիայիցմը և տեղական յետադիմութիւնը, որոնք դաւանական վէճերու արծարծումով կ'ուզեն մէկ հայրենիքի զաւակներ իրար դէմ լարել, երկրի մեծ կամ փոքր գործերուն միջամտել և չթողուլ որ մեռնէ մեր ազգային գերիշխանութիւնը վայելենք :

Հիմա մեր քննութեանը առարկան դաւանական այս խմբաւորումները չեն : Առայժմ կը բաւականանք պահանջելով որ սահմանադրական գէմօկրատական օրէնքները, որոնք կը խօսին մարդոց հաւատքի, դաւանանքի և խղճի ազատութեան մասին, ճշգորէն գործադրուին :

Ազգային փոքրամասնութիւն ըսելով պէտք է հասկնանք, օրինակ Սուրիոյ և Լիբանանի հայերն ու քիւրտերը, իրազի քիւրտերը և պաղեստինի հրեաները :

Արաբական հարցը կատարեալ և խաղաղ լուծում հունենար և ոչ ալ արաբական ազգային շարժումը

յաջողութեամբ կ'ընթանայ զէպի մեր յիշած նպատակները, եթէ երբեք անիկա, արաբական երկիրներու մէջ ապրող զանազան ազգային խմբաւորումներուն հանդէպ չի վարէ գիտականօրէն կշռուած, գէմօկրատական ուղիղ քաղաքականութիւն :

Զարմանալի ոչինչ կայ, եթէ ըսենք թէ արաբական իսկական քաղաքականութիւնը նոյնատեսակ վերաբերմունք պէտք չէ ունենայ ամէնուն հանդէպ, որովհետեւ անոնք բոլորն ալ իրարմէ կը տարբերին իրենց վիճակով, ազգային նպատակով և գիրքով : Օրինակ Պաղեստինի մէջ պէտք է պայքարիլ սինիստական տատել գէմօկրատական ըլժիմ մը որ Պաղեստինին տայ անդորրութիւն և խաղաղութիւն, արգարօրէն լուծէ արաբներու և հրեաներու վէճը, ճանչնայ արաբներու ազգային իրաւունքները իրենց պապենական հողին և հայրենիքին վրայ, միւս կողմէ չնորհելով հրեաներուն իրենց իրաւունքները՝ որպէս երկրի մէջ ապրող ազգային փոքրամասնութիւն :

Գալով Սուրիոյ և Լիբանանի մէջ ապրող հայերուն, անոնց պարագան մեծապէս կը տարբերի վերինէն նոյնպէս իրազի քիւրտերուն պարագան կը տարբերի Սուրիոյ Հայերուն և Պաղեստինի Հրեաներուն պարագայէն :

Կարգ մը «արաբ ազգայնականներ», «գիււանազէտներ» և նոյնիսկ «չէֆեր» կը փորձեն ուրանալ ոչ արաբ տարբերու գոյութիւնը արաբական երկիրներու մէջ : Այս ուրացումը գիրենք կը մղէ ըսելու, որ պէտք է զրկել ազգային փոքրամասնութիւնները ազգային անձն իրաւունքէ և բռնի ուժով ստիպել զանոնք որ-

պէսզի դադարին իրենց ազգային մշակոյթէն, լեզուէն և ձուլութիւն արաբ մեծամասնութեան մէջ:

Նման դիրք մը երբեք ճիշդ չէ և ոչ ալ համապատասխան արաբական շահերուն: Նման դիրք մը գործնականին մէջ, միայն իմբէրիալիզմի շահերուն և նպատակներուն կրնայ ծառայել:

Նման դիրք մը պատճառ կ'ըլլայ որ ազգային փոքրամասնութիւնները, օրօրօցի մը նման տարութիւն զանազան գէպքերէն և վերջին հաշուով օգտագործուին իմբէրիալիզմի կողմէ իր տիրապետութիւնը ամրացնելու համար, օգտագործուին նաև սոյն փոքրամասնութեանց յետադէմ դասակարգերուն կողմէ, որոնք կը փորձեն փոքրամասնութեանց զանգուածները արաբներուն դէմ լարել և գանոնք արաբական ազգային շարժման դէմ կոխիլ հանել:

Իսկական գէմօկրատիայի վրայ հիմնուած ճշմարիտ արաբական ազգային շարժումը, կը պահանջէ ազգային փոքրամասնութեան տալ իրենց ազգային մշակոյթը, լեզուն և աւանդական յատուցիմասէր հաստատութիւնները պահպանելու կարելիութիւններ, ինչպէս նաև արաբներէնի կողքին, իրենց մայրենի լեզուն վարժացնելու համար դպրոցներ և ակումբներ բանալու արտօնութիւն: Այն ատեն միայն այս փոքրամասնութիւններու ժողովուրդը կը կենայ արաբներու կողքին, կ'ապրի անոնց հետ սիրով և եղբայրաբար, վերջնականօրէն իր ճակատագրի կողքին և կը զառնայ արաբական շարժման ճակատագրին հետ և կը գառնայ անոր օգտակար և գործօն մէկ մասնիկը: Իսկ ինչ կը վերաբերի գանոնք արաբներուն հետ ձուլելու հարցին, ատիկա իրենց գիտնալիք բանն է:

Առէք օրինակի համար Սուրիական ձէզիրէի քիւրտերը: Անցեալի մէջ իմբէրիալիստները աշխատեցան գանոնք տգիտութեան և թշուառութեան մէջ պարագեցնել: Ասոնց գլխուն պաշտօնեայ կարգեցին այնպիսի մարդիկ, որոնք քիւրտ և ասորի գիւղացիները կոտորակելու համար գործակցեցան կարգ մը յետադէմ ազաներու հետ, արգիլեցին գիտութեան տարածումը, չբացին դպրոց մը որ այս գիւղացիները սովորէին իրենց և արաբներու լեզուն, իրենց մշակոյթն ու արաբական մշակոյթը: Հիմա իմբէրիալիստները կ'աշխատին օգտագործել իրենց ձեռքով ստեղծած այս կացութիւնը: Հաճօ ազան, Պահաի Դարիոն և Նըմանները կը գրգեն որ միայն, «ձէզիրէի անկախութիւնը» պահանջեն: Այսինքն պահանջեն որ ձէզիրէի Հաճօ Աղայի և Նման յետադէմ ազաներու ձեռքին տակ որպէսզի անոնք չարունակին քիւրտ և ասորի գիւղացիներու կեղեքումն ու տգիտացումը:

Ինչ է մեր պարտականութիւնը այս կացութեան հանդէպ: Ինչ պէտք է ընենք վերցնելու համար իմբէրիալիստներու կապանքները և զինաթափելու համար ձէզիրէի աւատաւէր յետադիմական ազաները: Մեր պարտականութիւնն է պահանջել որ ձէզիրէի մէջ շատ մը դպրոցներ բացուին, քիւրտ և ասորի գիւղացիներու թշուառութիւնը մեղմացուի, ազաններու կեղեքման վերջ տրուի, որպէսզի ձէզիրէի բռնակիչները եղբայրաբար ապրին արաբներու հետ և այսպէսով ջլատուի իմբէրիալիզմի փորձը, նուազի յետադէմ աւատատէրերու ազդեցութիւնը, որոնք ժողովուրդի թշուառութիւնն ու տգիտութիւնը կ'օգտագործեն հայրենիքը միութիւնը քանդելու և զայն բաժանելու համար:

Ի՞նչ է ՊԱՅՏՔԱՐ ՀԱՄԱՅՆԱՎԱՐՈՒԹԵԱՆ ԴԵՄ՝

ԿԱՐԳԱՆՈՍԻՆ ԲՈՒՆ ՆՊԱՏԱԿԸ

Ընկերներ,

Ահա այս է արաբական ազգային շարժումը. առանձին են իր կարեւորագոյն նպատակները և զանոնք իրադրոճելու միջոցները: Այս բոլորը ըսելուս համար է որ արտաքին և ներքին յետադիմութիւնը կը կրօնի մեզի դէմ: Անիկա կը կոտի մեզի դէմ, որովհետեւ մենք ճշմարտութեան և գիտութեան խօսքն է որ կ'ըսենք. որովհետեւ մենք կ'ըսենք թէ արաբական ազգային շարժումը արաբ ժողովուրդի շարժումն է և անոր պահանջները արաբ ժողովուրդի պահանջներն են: Արաբական ազգային շարժումը իր ուժը կ'ստանայ արաբ ժողովուրդէն, իր եռանդն ու աշխուժութիւնը կ'ստանայ արաբական խառնուածքէն և անոր ազնիւ, պատուաւոր ու մարդասէր նկարագրէն: Կը ներշնչուի արաբական պատմութենէն, այն փայլուն ժողովրդութենէն զոր մեզի կտակած են արաբներու յառաջադաս մտաւորականները, բանաստեղծները և փիլիսոփաները, որոնց իմաստութեամբ լի փայլուն էջերը ազգորուած են ժողովրդասիրութեամբ. էջեր՝ ուր կը գովերգուի ազատութեան, արդարութեան, եղբայրութեան և հաւասարութեան սէրը, ինչպէս նաեւ յեղափոխութիւնը ընդդէմ զուլումի:

Բայց, աւատատէք յետադէմ աղաներու գործակալներուն ուղածը այս չէ: Անոնք կ'ուզեն որ արաբական ազգային շարժումը իրենցմով ներկայացուի, որպէսզի անով չահագործեն ժողովուրդը, օգտագործեն անոր ազգային զգացումները և ի պահանջել հար-

կին զանոնք վաճառեն իմբէրիալիստներուն: Անոնք կ'ուզեն որ արաբական շարժումը ժողովրդային չըլլայ և ոչ ալ գիտականօրէն փաստուած: Կ'ուզեն որ ազգային զգացումները, հիթլէրական և մուսոլինեան խեղկատակութիւնները կապկող, ցնորական, այլանշան և տարտամ բաներ մնան:

Անոնք կ'ուզեն միահնծան ներկայացուցիչը գտնալ ազգին և ազգային շարժման և անկէ զուրս զցել միւս միլիոնաւոր արաբները՝ բանուորները, գիւղացիները, մտաւորականները, արհեստաւորները և առեւտրականները, որոնք իրենց բազուկներով, ուղեղով և սրտով ստեղծեցին այս ազգային փառայեղ ժառանգութիւնը որ պարծանքն է բոլոր արաբներուն:

Ասոր համար է որ կը փորձեն արաբական ազգային շարժումէն հեռացնել մեզ՝ արաբ կոմունիստներս: Այս բանին մէջ իրենց մեծապէս կ'օգնեն և կ'աջակցին ֆրանսայի իմբէրիալիստները, անգլիական լրտեսական չրջանակները, եւրոպական և գերմանական հիւպատոսարանները: Յետադիմականները իրենց դէմքըն ու նպատակները ծածկելու համար մեր կուսակալներն ու նպատակները ծածկելու համար մեր կուսակալները, զանազան յերիւրանքներ ցոլեցնելով կ'ամբաստանեն, զանազան յերիւրանքներ կը հիւսեն մեր սրբազան սկզբունքին և նպատակին վրայ. նպատակ մը՝ որուն իրադրոճման համար դուրս երազեցին արաբական լաւագոյն մտքերը:

Չյաջողեցան մեզ ներկայացնել որպէս կրօնքի և հաւատքի թշնամիներ: Ամէն մարդ տեսաւ թէ, մեր ծրագիրը կը ճանչնայ և կը յարգէ մարդոց խղճի և պաշտամունքի ազատութիւնը: Եւ այն միակ երկիրը որ կը տիրեն բանուորներն ու գիւղացիները, ուր կը տիրեն բանուորներն ու գիւղացիները, ընակիչներուն կ'իշխէ սոցիալիզմը, հոն կը յարգուին ընակիչներուն

կրօնական ազատութիւնն երբ և օրէնքի ու սահմանա-
դրութեան ուժով կը պաշտպանիտն տնոնց կրօնական
հաստատութիւններն ու ազօթատեղիները :

Չյաջողեցան մեզ ներկայացնել որպէս ընտանիքի
թշնամիներ, զայն քանդողներ, կնոջ համայնացման
կողմնակիցներ։ Ամէն մարդ ալ տեսաւ թէ՛ մեր հետա-
պնդած նպատակի իրագործութեամբ միայն արարակա-
նքաւորութիւն պիտի ծաղկի։ Ըլլալ պատուաւոր և ճշմա-
րիտ ընտանիք, ուր պիտի տիրէ փոխադարձ սէրն ու
յարգանքը ընտանիքի անդամներուն մէջ, ուր արաբ
կիներ պիտի դառնայ զործօն ու յարգուած տարր մը
արաբական հասարակութեան մէջ, ինչպիսին է Խոր-
հրդային կիներ, Խորհ. Սոց. Սովետ. Հանրապետու-
թիւններու մէջ։

Յեառադրականները չյաջողվել վերջ բոլոր այս
գրպարտութիւններուն մէջ, հիմա ձեռք առին նոր
ստաներ մեզ դէմ: Անոնք կ'ըսեն թէ, մենք՝ արաւ
կոմունիստներս, «միջազգայնականներ» ենք և հետե-
ւաբար գործ չունինք արաբական ազգային շարժման
հետ:

ՄԻԶԱԶԳԻԱՅԻՆ ԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ ԱԿԱՆՈՒԹԻՒՆ

Միջազգայնականներ... Այո՛ մենք միջազգայնականներ ենք, սակայն ճշմարիտ միջազգայնականներ. «Քիչ միջազգայնականութիւնը մարդը կը հեռացնէ իր հայրենիքէն, սակայն չատ միջազգայնականութիւնը մարդը կը մօտեցնէ իր հայրենիքին» (Ժօրէս): Մեր մօտ մեծ չափով միջազգայնականութիւն կայ և ճիշդ այս բանին համար է որ ամենէն առաջ մենք կը հրապարտանանք մեր ազգութեամբ, կը սիրենք մեր հայ-

րոնի իրր և պիւր ցիւկ կը պաշարուինք ժողո-
վու պին սգո ատ թեանի և հագին հաժաւ . . . յս բանը
չի հասկցողը , կը հշշնակէ թէ բան չի հասկնար
Մարտ-Լէնինեան սկզբունքնեւիւն :

Ի՞նչ է միջազգայն սկզբունք թիւնը: Անիկա այն բան-
կորունքն է որ կ'ընէ թէ ըստ ազգերը բացարձա-
կապէս հասարակ են իրենց իրաւունքներուն մէջ. ա-
մէն ազգ իրաւունք ունի ազատօրէն ինքնորոշուելու,
անջատուելու ուրիշէ մը եւ մինչեւ իսկ անկախ աէրու-
թիւն դառնալու: Ամէն ազգ իրաւունք ունի իր գիտ-
ցած ձեռով տնօրինելու իր գործերը, դառնելու այս-
կամ այն սկզբունքը, առանց որ ուրիշ մը իրաւունք
ունենայ իր գործերուն միջամտելու կամ զինք ստի-
պելու որ այսպէս կամ նապէս չարժի:

Տեսէ՞ք թէ ի՞նչ կ'ըսէ Սթալին սովիէթական սահ-
մանադրու թեան մասին: Սնիկա կ'ըսէ որ այդ սահ-
մանադրու թիւնը միջազգային է և կը բացատրէ մի-
ջազգային բառին նշանակու թիւերը:

«Խ. Ս. Ս. Ն. ի նոր սահմանադրութիւնը, ընդհա-
կառակր, խորապէս միջազգային է: Սնիւն հիմնուած
է այն սկզբունքին վրայ որ կ'ընդունի թէ բոլոր ազ-
գերը և ցեղերը հաւասար իրաւունքներ ունին: Գոյնի
և յեզուի տարբերութիւնը, մշակութային կամ պե-
տական դարգացման աստիճանը, ինչպիսի նաեւ ազգե-
րու և ցեղերու միջն եղած տարբերութիւնները պատ-
ճառ մը չեն կրնար ըլլալ որ ազգերը հաւասար իրա-
ւունքներ չունենան: Խորհրդային սահմանադրութիւնը
հիմնուած է այն սկզբունքին վրայ որ բոլոր ազգերն
ու ցեղերը՝ առանց հաշուի առնելու անոնց անցեալ
կամ ներկայ վիճակը, ուժը կամ տկարութիւնը, իրա-

ւունք ունին վայելիւ Նոյն հաւասար իրաւունքները, հասարակական կեանքի բոլոր մարզերուն մէջ՝ անտես սական, ընկերային, պետական և մշակութային (Բարձր—ծառ խորհրդային սահմանադրութեան մասին):

Ուրեմն, միջազգային զգացումները չեն հակասեր ազգային ճշմարիտ զգացումները:

Կարող ենք անվարան ըսել որ ազգային հարցին վերջնական լուծումը դիւրացնող և արտաքին ամէն գտանգ վերացնող, ազգային ամենաուժեղ և հիմնաւորում զգացում կը հանդիսանան այն ազգային զգացումները որոնք անողորձօրէն և մինչև վերջ կը պաշտպանեն, ազգի մը անկախութեան և ազատութեան իրաւունքները, և ուրիշ ազգերու հանդէպ անամաւական թշնամութիւն չեն կրեր իրենց մէջ: Ըշմարտապէս ազգային են այն զգացումները որոնք տողորում են ազգի մը բարգաւաճման և ազատագրութեան անկեղծ և ուժով հաւատքովը և չեն ժխտեր նաև ուրիշ ազգի մը բարգաւաճելու և ազատագրուելու իրաւունքը:

Մենք Մարքսիստներ ենք: Մարքսիստ ըլլալու համար է որ մեր ազգային գիտակցութիւնն ու զգացումները իրենց կատարելութեան զապաթնակէտին հասած են: Մարքսն էր ըսողը՝ թէ կեանքը և ապրուստի պայմաններն են, որ կ'որոշեն գիտակցութիւնը: Ինչ պէտք է հասկնալ կեանք և ապրուստի պայմաններ ըսելով. Մարդու մը կեանքը ամէն բանէ առաջ ազգային կեանք մըն է՝ իր հայրենիքին և ազգին ծոցին մէջ ապրում կեանք մը: Անիկա բնութեան և արտադրութեան գործիքներուն հետ իր առաջին չփոխմը կը կատարէ այն հողին միջոցաւ, որուն

վրայ ինք կ'ապրի, իր առաջին յարաբերած մարդիկը կը հանդիսանան իր ազգին զաւակները: Իր ֆիզիքական և մտային յորինումքը կը կազմուին այն պայմաններուն մէջ, որոնք ձեռնդ են իր ապրած երկրի տնտեսական և ընկերային կեանքի պատմութեան արեւելքներուն:

Մարքսիստական դաստիարակութիւնն է որ մեզի լաւագոյնս կը սորվեցնէ մեր ազգային մասնայատկութիւնները. մեզ կը դարձնէ մեր ազգային շահերը լաւագոյնս հասկցողներ: Մեր հայրենիքի և ժողովուրդի շահերուն խոր գիտակցութիւնն է որ մեզ կը դարձնէ երկրի անկախութեան, ազատութեան, բարգաւաճման և անոր ճարտարարուեստական ու երկրագործական յեղաշրջման համար պայքարողներուն յառաջապահը: Մեր հայրենիքի և ժողովուրդի շահերուն խոր գիտակցութիւնն է որ մեզ կը մղէ սեղմելու ձեռքերը մարդկային այն միլիոնաւոր էակներուն, որոնք ամէն տեղ, մեզի պէս կը կուրին, ազատագրական ամէն շարժման, ժողովրդական ամէն կամքի թշնամի՝ դրամի արքաներուն դէմ:

ՅԱՇԻՉՄԸ ԿՈՒՋԷ ԶԵՋԵԼ ԱԶԳՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ

Անոնք որ միջազգայնականութիւն ըսելով ազգերու չքացում և ջնջում կը հասկնան, անոնք մարքսիզմի թշնամիներ են, մարքսիստական ճշմարիտ ըսելով թշնամիներ են, ֆաշիզմի սպասարկուներ կը լուծեն իրենց ազատագրողներ, «միջազգայն» են: Ֆաշիզմի ուղածն ալ արդէն այդպիսի «միջազգայնականութիւն» մըն է: Ֆաշիզմը կը ժխտէ ազգերու նականութիւնը: Անիկա կ'աշխատի, գերմանական իրաւունքը: Անիկա կ'աշխատի, գերմանական, իտալական, ֆրանսական կամ անգլիական իմբերիալիստներու պղտիկ խմբակի մը տիրապետութեան

ենթարկել աշխարհի միւս բոլոր ազգութիւնները։ Յաշիգմը կ'աշխատի, ջնջել ամբողջ պետութիւններ և ժողովուրդներ, ստրկացնել բոլոր ազգերը, ինչպէս այդ, ցոյց կուտան Մուսօլինիի և Հիթլէրի գործերը Սպանիոյ մէջ, Ճափոն ֆաշիստ զինուորականներունը Չինաստանի մէջ, անգլո-սիոնիստական իմբէրիալիզմի գործերը Պաղեստինի մէջ, Մուսօլինիի գործերը Ղարապաթարապլուսի մէջ։ Յաշիգմը կ'ուզէ տիրել համայն աշխարհին։ Գերմանական ֆաշիզմը օրինակ, որ արաբները մարդկային 14րդ աստիճանին վրայ կը դնէ, «Արաբներէն վերջ ամենավարնոց ժողովուրդը հրեաներն են» (Հիթլէր—Իմ պայքարը), կ'ուզէ լռնութեամբ վերցնել ազգային տարբերութիւնները, կ'ուզէ աշխարհը «միացնել» մէկ իշխանութեան տակ՝ արիական ցեղի իշխանութեան տակ, այսինքն, աշխարհի գլխուն արիւնի, կրակի, երկաթի և ոճիրի տիրապետութիւն մը հաստատել։

Բայց մենք, կոմունիստներս ամէն տեղ ձգտարիտ միջազգայնականներ և մարդկայնականներ ենք։ Մենք չենք ուզեր ազգութիւնները ջնջել։ մենք կ'ուզենք ազգերու ճնշումը ջնջել։ Մենք կողմնակից ենք ազգերու անկախութեան, բարգաւաճման, միութեան և փոխադարձ համագործակցութեան։ Մենք միշտ ըսած ենք որ ազգերու համակեցումը պէտք է իրենց անկախ կամքով ըլլայ։ Թէ այդ միացումէն առաջ, նախ ամէն ազգ պէտք է իրաւունք ունենայ ազատօրէն անջատուելու, կատարելապէս անկախ տէրութիւն դառնալու։

Այս մասին լսենք Սթալինը։

«Ժողովուրդներու ազատ միութիւնը իրականացը-

նելու համար պէտք է որ նախ գաղութները անջատուին «միացեալ» և «ամբողջ» իմբէրիալիզմէն և վերածուին անկախ տէրութիւններու։

«Այս միութիւնը կարելի է իրականացնել միայն ժողովուրդներու անկաշկանդ կամքով, փոխադարձ վստահութեան և եղբայրական յարաբերութիւններու հիման վրայ»։ (Սթալին—Ազգային հարցը)։

Մենք, մեր անկախութիւնը ձեռք ձգելու և ֆաշական նոր նուաճման մը դէմ պատասպարուելու համար, ներկայիս եղբայրաբար կը գործակցինք ֆրանսացի բանուորներուն՝ ֆրանսական իմբէրիալիզմի մեծաւորներուն դէմ մղած պայքարին։ Անշուշտ, չենք ուրանար ֆրանսացի ժողովուրդի ինքնիշխան դառնալու իրաւունքը, բայց կը մերժենք և կը կոտինք ֆրանսացի տիրող դասակարգի ախորժակներուն և իշխանութեան դէմ։ Անկախութեան համար պայքարելով, մեր ոչ այսօրուայ և ոչ ալ վաղուայ նպատակն է իմբէրիալիստականօրէն վերաբերիլ այս կամ այն ազգի և ժողովուրդի հետ։ Մենք մեր ամբողջ սրտով ու ուժով կը համակրինք, կողք կուտանք այն ամէն ազգին որ մեզի պէս կը պայքարի իր անկախութեան և ազատութեան համար։ Մենք Սպանիացի ժողովուրդի կողքին ենք, Մուսօլինիի և Հիթլէրի բանակներուն դէմ մղած անոր ազգային պայքարին մէջ։ Կը համակրինք, ճափոնական թալանիչ բանակներուն դէմ կուրծք տուող չինացի ժողովուրդին, ինչպէս կը համակրինք Պալեստինի մեր արաբ եղբայրներուն, որովհետեւ արաբական Պաղեստինի թշնամիները՝ Չէմպլայն-ներն ու Տալատիէն, զաշնակիցն ու գործակիցն են

սակ շահեր և պայքարի մէջ կը հետապնդէ նոյն նը-
պատակները :

Նոյնն է պարագան արաբ զիւղացիներուն համար :
Ուրեմն, զսակարգերը գոյութիւն ունին, ինչպէս
նաեւ դասակարգային զգացումները : Անոնք ոչ մէկ
կուսակցութեան գործն են, այլ կեանքի պայմաննե-
րու հետեւանքը :

Արաբ բանուորներու և զիւղացիներու դասակար-
գային զգացումները երբեք հակասութեան մէջ չեն
ազգային զգացումներուն հետ : Ընդհակառակը, արաբ
բանուորներն ու զիւղացիները կ'զգան թէ իրենք ա-
րաբական դասակարգի մը զաւակներն են, կը կազմեն
արաբ ազգի մեծամասնութիւնը, թէ իրենց շահերն ու
ապագան կախում ունի արաբական հայրենիքի վերա-
կանգնումէն : Անոնք կը տեսնեն թէ իրենք, շահու, նը-
պատակի և զգացումի տեսակէտով միաձուլ ամբողջու-
թիւն մը կը կազմեն, ընդդէմ օտար իմբէրիալիզմին,
ինչպէս նաեւ արաբ յետադիմական փոքրամասնութեան,
որ ինքզինք վաճառած է օտարին և միշտ իր շահը,
իր տիրապետութիւնը և առանձնաշնորհումները կը
գերազանց արաբական հայրենիքի և արաբ ազգի շա-
հերէն :

Կոմունիստներուս ուղածը արաբ ազգի միութիւ-
նին է, ընդդէմ իմբէրիալիստական օտար բռնաւոր-
ներու և յետադիմական այն խմբակին, որ դուրս է
ելած արաբ ազգէն :

Բոլոր մեր առաջարկած միջոցներուն և պայքա-
րին նպատակն է ստեղծել այս միութիւնը : օրինակ,
կը պահանջենք աշխատանքի օրէնսդրութեան հաստա-
տումը : Որովհետեւ գիտենք թէ ստիկա պիտի զիւ-

րացնէ տեղացի բանուորներու և տեղացի զործատե-
րերու յարաբերութեանց կարգաւորումը : Այսինքն,
պիտի ստեղծէ զործաւորին և զործատիրոջ միջև մի-
ութեան անհրաժեշտ պայմաններ՝ ծառայելու համար
ազգային ճարտարարուեստին և պայքարելու համար
օտար կապիտալի տիրապետութեան դէմ : Օտար իմ-
բէրիալիզմը և տեղական յետադիմութիւնը ճնշում
կը բանեցնեն արաբական կառավարութիւններուն վրայ
արգիլելու համար այս օրէնսդրութեան հաստատումը :
Անոնք կ'աշխատին ուժերը ցրուել և չթողուլ որ ազ-
գային միութիւնը իրականանայ :

Նոյն մօտեցումը ունինք նաեւ արաբ զիւղացիին
հանդէպ : Կ'ուզենք որ անիկա փրկուի յետադէմ աւա-
տապետերու և վաշխառուներու ձեռքէն : ազատի հի-
ւանդութիւններէ և տգիտութենէ, զարգանայ՝ որպէս-
զի երկրաբնորդական արտադրութիւնը բարձրանայ,
զիւղացիին գնողական կարողութիւնը աճի, նպաստէ
ներքին շուկայի և ազգային ճարտարարուեստի աշ-
խուժացման : Որպէսզի, նոյն ատեն, այդ հիման վրայ
արաբ զիւղացին կարենայ նպաստել արաբ ազգի մի-
ութեան գործին :

Սակայն, յետադէմ աւատաւէրերը, վաշխառու-
ները, և անոնց հետ իմբէրիալիզմի բռնաւորները
չեն ուզեր այս բոլորը : Որովհետեւ անոնք ոչ
թէ կ'ուզեն զիւղացիին հետ միանալ, այլ զայն
կողոպտել, կեղեքել, տգիտացնել, հոգ չէ թէ
այդ բանը ազգին ուժերը կը բաժանէ, երկիրը յե-
տամնացութեան և տգիտութեան կը մատնէ :

Մեզ՝ «դասակարգային պայքար»ի ստեղծիչ ան-
ուանողներու ամբաստանութենէն, կարելի է հզրա-

կացնել, թէ կայ աւատատիրական յետադիմական մը-
տայնութեան տէր փոքր խմբակ մը, որ կ'ուզէ, ամէն
բանէ առաջ, պահպանել իր տիրապետութիւնն ու
մենաշնորհները, որ կը գերադասէ իր շահերը հայրե-
նիքի շահերէն, որ կ'ուզէ ամբողջ ազգը իրեն են-
թարկել: Անիկա կ'ուրանայ արաբ բանուորներու և
գիւղացիներու գոյութիւնը, կուրանայ անոնց պահանջ-
ները և կը նախընտրէ ենթարկուիլ օտար իմբերիա-
լիզմին, քան թէ գործակցիլ ժողովուրդին հետ, քանի
որ նման գործակցութիւն մը զինք պիտի հարկադրէ
մասամբ մը հրաժարիլ իր մենաշնորհներէն:

Ահա այս յետադիմական փոքրամասնութիւնն է
որ կը հրահրէ զատակարգային պայքարը: Անիկա է որ
կ'արգիլէ արաբական ազգի միութիւնը: Անիկա ազ-
գէն դուրս ելած փոքրամասնութիւնն մըն է որ կը
դաւաճանէ արաբական հարցին:

ԱՐԱՅ ԱԶԳ. ՇԱՐԺՈՒՄԸ ԵՒ ԱՐԱՅԱԿԱՆ

ՄԻՈՒԹԻՒՆԸ

Կ'ըսեն թէ մենք Մոսկուայէն կ'ստանանք մեր
հրահանգները: Ասիկա ըսողները կամ ստախոսներ են
կամ խաբուածներ:

Լսեցէք թէ ինչ կ'ըսէ Սթալին՝ 1927ին ամերիկ-
եան բանուորական պատուիրակութեան մը հետ խօ-
սած միջոցին:

«Բացարձակապէս սխալ է այն տարաձայնութիւնը,
թէ ամերիկացի կոմունիստները կ'աշխատին՝ համա-
ձայն «գուրսէն եկած հրահանգներու», ընդդէմ իրենց
համոզումին, կամքին և հակառակ կացութեան պա-
հանջին: Եթէ որեւէ տեղ կանայդպիսի կոմունիստներ,

անոնք ո'չ մէկ արժէք ունին: Կոմունիստները
ամենէն աւելի այն խիղախ, յառաջագէտ մարդիկն են,
որոնք կը պայքարին թշնամիներու անհունապէս մեծ
բանակի մը դէմ: Կոմունիստները կը ընդունին և
կ'արժէքաւորուին այն բանով որ, անոնք գիտեն թէ
ինչպէս պէտք է պաշտպանեն իրենց համոզումը: Ու-
րեմն զարմանալի է լսել մարդիկ՝ ըսող թէ Սմերիկա-
ցի կոմունիստները զաղափարազուրկ մարդիկ են, ան-
կարող բան մը ընելու՝ առանց դուրսի հրահանգնե-
րուն: Կան նաև մարդիկ որոնք կը խորհին թէ Մոս-
կուն: Կան նաև մարդիկ որոնք կը խորհին թէ Մոս-
կունայ նստող կոմունիստական միջազգայինի անդամնե-
րուն գործն ու բանն է իւրաքանչիւր երկրի համար
հրամանագրեր գրելով զբաղիլ: Քանի որ կոմունիստ
միջազգայինի անդամ հատուածներու թիւը 60 է. ալ
երեւակայեցէք թէ ինչ պիտի ըլլայ կոմիւնտէրնի ան-
դամներուն վիճակը, որոնք քուն և կերակուր մէկգի-
ծդած, գիշեր ցերեկ պիտի աշխատին բոլորին հրահանգ-
ներ հասցնել: «Պատուիրակները կը խնդան» (Սթալին-
էնինիզմի հարցեր):

Ասիկա լաւ պատասխան մըն է այն կարգ մը ամերի-
կացիներուն որոնք, իրենց հակակոմունիստական պայ-
քարը արդարացնելու համար կ'ըսեն թէ կոմունիստ-
ները Մոսկուայէն կ'ստանան իրենց հրամանները:

Ասիկա կատարելապէս ճիշդ պատասխան մըն է
նաև Սուբիոյ, Լիբանանի և ֆուստատ արաբական եր-
կիրներու կարգ մը ճարար ազգայնականներուն, որոնք
կը մեղադրեն մեզ նաև այն բանով որ Խորհ. Միու-
թիւնը կը սիրենք: Մեզի կը հարցնեն թէ, եթէ Խ.
Միութեան և Սուբիոյ շահերը հակամարտութեան մէջ
մտնեն մենք կոմունիստներս ո՞ր կողմը կը բռնենք:

Քիչ մը յատակատես մէկը պիտի հասկնայ թէ որքան ազէտ հարցում մըն է աս: Կարո՞ղ է պատահիլ որ Խորհ. Միութեան և Սուրիոյ միջև հակամարտութիւններ ըլլան: . . . ո՛չ: Մեզի պէս իր անկախութեան համար պայքարող ազգ մը կարո՞ղ է շահերու հակամարտութիւններ ունենալ միայն իմբէրիալիստ տէրութիւններու կամ իմբէրիալիստ ըլլալու ընդունակ տէրութիւններու հետ, բայց ոչ Խ. Միութեան հետ, քանի որ Խ. Միութիւնը իմբէրիալիստական տէրութիւն չէ և ոչ ալ կը նմանի անոր: Հոն չի կայ կապիտալիստ տիրող դասակարգ: Այսպիսի դասակարգեր կան միայն Ֆրանսայի, Անգլիոյ, Գերմանիոյ, Իտալիոյ և այլ նման երկիրներու մէջ: Ասոնք միշտ զաղութներ կը փնտռեն, ասոր համար իրարու հետ կը մրցին, ասոր համար պատերազմներ կը յառաջացնեն: Մեծ պանքիէրներէ, ֆինանսատէրերէ և ծանր ճարտարարուեստի արքաներէ կազմուած, կեղեքողներու այս դասակարգին վերջ է տուած Խորհ. Ժողովուրդը:

Խ. Միութեան մէջ իշխանութեան զուլի գտնելու ջանքը բանուորներն ու գիւղացիներն են, և ոչ թէ կապիտալիստները, պանքիէրները և մօռթօլիստական ընկերութիւնները, որոնց հետքն իսկ չէ մնացած սօցիալիզմի երկրին մէջ:

Խ. Միութիւնը իր իսկութեան մէջ թշնամի է իմբէրիալիզմին: Բոլոր իմբէրիալիստները կը փորձեն վերջ տալ անոր գոյութեան: Միւրիւրի գաւազրութեանէն վերջ, Չէմպրէյն, Տալատիէ, Հիթլէր և Մուսօլինի փորձեցին իմբէրիալիստական ճակատ կազմել Խ. Միութեան դէմ: Բայց չի յաջողեցան, որովհետեւ Ֆր. րանսացի և անգլիացի ժողովուրդները դէմ էին Տա-

լատիէ — Պօնէ. Չէմպրէյն քաղաքականութեան: Որովհետեւ, աշխարհի միլիոնաւոր բանւորական զանգուածները և զաղութային ժողովուրդները կը համակրէին Խ. Միութեան:

Ձեռք գիտեր թէ ինչպէս պէտք է որակել այն պիտի մարդիկ, որոնք Խ. Միութեան վրայ կը յարձակին, նոյն ատեն երկարաչունչ յօդուածներ նուիրելով Մուսօլինիի և Հիթլէրի «մեծութեան» մասին: Այս բանը ընդդէմը կարճատես, ազէտ թէ ազգային զգացումէ զուրկ պէտք է նկատել:

Անոնք փառք կուտան Մուսօլինիին, որ Ղարպ Թարալուսը Իտալական հողամասի մը վերածեց և անոր մէկ միլիոնէ աւելի բնակչութեան թիւը կէս միլիոնի իջեցուց:

Անոնք կը փառաբանեն Մուսօլինին, երբ անդին հարիւր հազարներով արար և իսլամ նահատակներու արիւնը դեռ թաց է Պարկայի անապատին մէջ: Երբ, Օարիւնը դեռ թաց է Պարկայի անապատին մէջ, Օմար մուխթարի գերեզմանը դեռ կը շարունակէ արարներուն և իսլամներուն համար հանգիստնալ, ֆաշիստական իմբէրիալիզմի և անոր բարբարոսութիւններու դէմ մղուած պայքարի կենդանի յիշատակ մը:

Անոնք փառք կուտան Հիթլերին, որ արարները կը զետեղէ այն ժողովուրդներու կարգին, որոնք իրանք չունին ինքնիշխան գաղութալու: Անիկա, իր «Իմ պայքարը» գրքին մէջ կըսէ. «արարներէն վերջ ամենացածրը հրեաներն են»:

Փառք կուտան հիթլերին, Մուսօլինին և կը գոչեն «Պէոլին և Հոմը» կ'ուզենք. Մուսկուան, ո՛չ: Մինչդեռ, Խ. միութիւնը այն երկիրն է որ եղբայրաբար միասին կ'ապրին տասնեակներով ազատ և անկախ ազգեր:

Հոկտեմբերեան սոցիալիստական յեղափոխութիւնը Միջին Ասիոյ մէջ ազատագրեց 30 միլիոնի մօտ իսլամներ, որոնք ռուս Զարական իմբէրիալիզմի կողմէ «չունենք» կը կոչուէին, և որոնց մարմինները Զարական ատրճանակներու և զէնքերու համար փորձագետին կը ծառայէին: Անոնք հիմա, ազատ, անկախ և ճարտարարուեստականօրէն յառաջագէտ պետութիւն մը կազմած են:

Վերջ է գտած տգիտութիւնն ու անգրագիտութիւնը: Հոն հիմա կը տիրէ գիտութիւնը, լոյսը: Դաշտերը կը հերկուին արակտորներով: Հոն հիմա ստեղծուած են ազգային ազատ հանրապետութիւններ, ինչպիսիք են Ուզպէքիստանի, Թաթարիստանի, կազախիստանի, Տաղստանի, Կերղաստանի հանրապետութիւնները, որոնց իրաքանչիւրը ունի իր առանձին կառավարութիւնը, բանակը, լեզուն, մշակոյթը, բանաստեղծները, երկրաչափները և անոնցմէ իրաքանչիւրը կը վայելէ կրօնքի և հաւատքի բացարձակ ազատութիւն և ունի իր ազօթաւեղիները սովորոյթն ու ավանդութիւնները:

Ինչպէս բաղդատել ասիկա այն քաղաքականութեան հետ, որ կ'ուզէ ջնջել արաբական լեզուն, վերցնել ազգութիւնը, փճացնել արաբները Ղարաթարապլուսի մէջ: Ինչպէս բաղդատել ասիկա Հիթլերին այն խօսքին հետ, որուն համաձայն արաբներէն վերջ ամենագնում ժողովուրդը հրեաներն են:

Մենք կը սիրենք Խորհ. Միութիւնը, կը յարգենք զայն՝ օտար իմբէրիալիզմին դէմ մեր մղած պայքարին մէջ, անկախութեան և ազատութեան համար մեր թափած ջանքերուն մէջ և մեր արաբական ազգային

լիակատար զարթնումի գործին մէջ, մենք Խ. Միութիւնը կը նկատենք մեր ամենաուժեղ դաշնակիցը:

Մենք Խ.Ս.Ս. հանրապետութիւններու մէջ կը տեսնենք, ազգային ազատութեան և ազգերու կամաւոր միութեան բարձրագոյն օրինակը: Ազգերու համագործակցութիւն մը յանուն լոյսի, յառաջդիմութեան և խաղաղութեան:

Մենք կը գոչենք, կեցցէ՛ արաբական ազգը: Կեցցէ՛ Խ. Միութիւնը: Ասով մենք մինչև վերջ հաւատարիմ կը մնանք մեր երկրին, հայրենիքին, մեր արաբ ժողովրդին և ազգին:

ՄԵՆՔ ԵՒ ՖԲԱՆՍՍԱՅԻ ԿՈՄԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆԸ

Յետադիմականները իրենց դեմագիծն ու դաւաճանութիւնը ծածկելու համար, կ'ըսեն թէ մենք սերտօրէն կապուած ենք Ֆրանս. կոմկուսին: (Դժբախտաբար կարգ մը անկեղծ երիտասարդներ այս, խնդրին մէջ ալ կը խաբուին յետադիմականներէն):

Այո, մենք Ֆրանսայի կոմունիստ կուսակցութեան հետ կը պահենք եղբայրական կապ և սերտակցութիւն: Հպարտ ենք որ Թորէզի, Բէրիի և Քաչէնի Նման մարդիկ մեր եղբայրներն ու բարեկամներն են: Հպարտ ենք որ մեր անկախութեան և ազատութեան համար մղած պայքարին մէջ, ինչպէս նաև Ֆրանսայի ժողովրդին հետ եղբայրանալու համար, կատարելապէս համաձայնած ենք անոնց հետ: Հպարտ ենք որ, անոնք կ'օգնեն մեզի, որպէսզի իմբէրիալիստական այո լուծը փոխարինուի ազատութեան և հաւասարութեան սկզբունքներու վրայ հիմնուած արաբ և Ֆրանսացի ժողովուրդներու եղբայրական յարաբերութեամբ և գործակցութեամբ: Հպարտ ենք որ մեր բարեկամները չեն

նմանիւր ուրիշներու բարեկամներուն՝ ժէրօմ և Ժան Թարօի, Տալատիէի և Պօնէի նման մարդոց, որոնք կ'ուզէին սրբել զաշնագիրը, կը քաջայիտեն ճէզբիւրէի ապստամբները, կը պաշտպանեն Սիոնիզմը: Մեր բարեկամները ճշմարիտ են, որովհետեւ անոնք կռուեցան և կը կռուին զաշնագրի անաղարտ պահպանման համար: Անոնք կռուեցաւ անողոքաբար և կը կռուին ոճրագործ Սիոնիզմի դէմ:

Մենք երբ կը պոռանք, կեցցէ՛ արաք ազգը, անկեցի՛ ֆրանսական իմբէրիալիստական բռնատիրութիւնը, նոյն ատեն կը պոռանք, կեցցէ՛ Ֆրանսայի կոմկուսը, կեցցեն Թորէզը, Քաշէնը և Բէրին:

Ասով մենք մինչև վերջ հաւատարիմ կը մնանք մեր արաք երկրին, հայրենիքին և ժողովրդին: Հաւատարիմ կը մնանք արաքական պատմութեան, արաքական մտքին և արաքական ազգութեան:

ԵԶՐԱԿԱՅՈՒԹԻՒՆ

Ինչո՞ւ երկարել:

Յետադիմականները, իմբէրիալիզմի և ֆաշիզմի գործակալները մեզի դէմ արձակած իրենց յարձակողականներով նպատակ ունին պայքարիլ արաք ազգային ամէն շարժման դէմ, ազգային իսկական գաղափարներու և ազգային ամէն օգտակար բարենորոգումի դէմ: Աչքերնուս առաջ է արաք երիտասարդական համագումարը: Բոլոր միջոցներով աշխատեցան մեզ անկէ հեռացնելու: Դուրս հանեցին մեզ նախապատրաստական յանձնախումբի անդամութիւնէն:

Ամէն մարդ ալ հասկցաւ թէ մեզի դէմ բացուած պայքարին նպատակն էր համագումարը ձախողութեան մատենել կամ թոյլ չի տալ հոն ոչ մէկ ժողովրդական

կամ արաքական ազգային ճշմարիտ ուղղութիւն: Մեզ դուրս ընելէն ետք, կ'աշխատին նաև դուրս քշել ժողովրդական տարբերը որպէսզի զիրու թեմա իրենց ենթարկեն համագումարը, ժողովրդական գործնական հանգամանք մը հտան անոր և իմբէրիալիզմին ու յետագէմ աւատատիրութեան համար անշլէաս բանի մը վերածեն զայն:

Սակայն մենք, արաք կոմունիստներս, որ արաք ժողովրդի և արաքական ազգային շարժման մէկ հսկայ և տոկուն մասը կը կազմենք, մինչև վերջ պիտի պայքարինք մեր ազգային ազատագրութեան համար և մեր ժողովրդին ծառայելու համար: Հաստատապէս համոզուած ենք որ մեր ազգին և մեր ազատագրական շարժման բախտը մեծապէս կախում ունի այն խրդախուսութենէն և տոկոնութենէն զոր մենք պիտի ցուցաբերենք իմբէրիալիզմի ամենասարսափելի տեսակը եղող ֆաշիզմին դէմ մղուած պայքարին մէջ:

Պայքար մը որուն նոյն ատեն նպատակը պիտի ըլլայ մեր երկրին մէջ հիմնել իրապէս դէմօկրատական ժողովրդական կարգուսարք:

Մեր դէմ ուղղուած յարձակումները մեզի կը յիշեցնեն մեր արաք քաջ նախահայրերը որոնք մինչև վերջին շունչ կռուեցան բռնութեան և ժողովրդի դաւաճանողներուն դէմ: Կը յիշենք Աբու Լալա Մահարին, Մութէնէպպին, Ֆարապին, Օմար Իպն Սըթալը, Իպն Քազֆան և Գովաքըպին և բոլոր անոնք ոչինչ խնայեցին կենսագործելու համար իրենց ազատութեան, արդարութեան և եղբայրութեան յոյսերն ու իղձերը: Յոյսեր և իղձեր որոնց իրազործումը չթոյլատրեցին իրենց ժամանակի պայմանները: Մեզի՛ այդ բոլորին համար պարծանքով պայքարող արաք կոմունիստներուս ձգե-

ցին անոնց դրական և արդիւնաւէտ իրադործումը :

Ասոր համար կոչ կ'ընենք Սուրիոյ բոլոր արաբներուն՝ քուժլայիստներուն, ասպավիններուն, ազգայնական երիտասարդութեան, կոմունիստներուն և անկեղծ ընդդիմադիրներուն որպէսզի միանան, միասնաբար ընթանալու համար դէպի բաղձացուած անկախութիւնն ու ազգային վերականգնումը :

Կոչ կ'ընենք արաբական բոլոր երկիրներու արաբներուն, որպէսզի իրենց ազգային ազատագրութեան և դէմօկրատական ու ժողովրդային ազատութիւններու իրադործման համար իրարու գործակցին :

Բոլորին կը հրաւիրենք Միութեան : Համոզուած ենք որ մեր այս հրաւերը ուշ կամ կանուխ պիտի տայ իր պտուղները, որովհետեւ միայն Միութեամբ է որ պիտի յաջողի արաբական ազգային շարժումը, միայն Միութեամբ է որ պիտի յաղթանակէ արաբականութիւնը :

Միութեան վաճ 6 1957թ.

<< Ազգային գրադարան

NL0191338

2p 704
ԳԻՆ՝

ՍՈՒՐԻԹ ԼԻԲԱՆԱՆ 7 Ս. Դ.

ԱՐՏԱՍՍԱԶՄԱՆ 10 Ս. Դ.

Ստանալու համար դիմել՝

B. P. No 35 Beyrouth

